

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Bakalářská práce

Agrippa z Nettesheimu

Eva Rošincová

Plzeň 2013

Západočeská univerzita v Plzni

Fakulta filozofická

Katedra filozofie

Studijní program Humanitní studia

Studijní obor Humanistika

Bakalářská práce

Renesanční magie: Agrippa z Nettesheimu

Eva Rošincová

Vedoucí práce:

PhDr. Daniel Špelda, Ph.D.

Katedra filozofie

Fakulta filozofická Západočeské univerzity v Plzni

Plzeň 2013

Prohlašuji, že jsem práci zpracovala samostatně a použila jen uvedených pramenů a literatury.

Plzeň, duben 2013

.....

Obsah

1. Úvod	1
2. Renesance.....	2
2.1 Magie v renesanci	2
2.2 Zdroje magického učení v renesanci	3
3. Agrippa z Nettesheimu	5
3.1 Biografie.....	5
3.2 Kdo ovlivnil Agrippu z Nettesheimu?	8
3.3 Agrippova Okultní filosofie	10
4. Magie.....	12
4.1 Magie jako věda	12
4.2 Člověk	13
4.3 Lidská duše a její složení	15
4.4 Příprava před magickou operací.....	18
4.5 Náboženství, pravá ruka magie	19
4.6 Duše světa	20
4.7 Démoni.....	22
4.8 Vyvolávání démonů	24
4.9 Světoví démoni.....	25
4.9.1 Slunce.....	26
4.9.2 Luna	26
4.9.3 Merkur	27
4.9.4 Venuše	28
4.9.5 Mars.....	28
4.9.6 Jupiter	29
4.9.7 Saturn.....	30
4.10 Talismany	30
5. Závěr.....	32
6. Seznam použité literatury:.....	33
7. Resumé.....	34
8. Obrazová příloha.....	35
8.1 Podobizna Agrippy z Nettesheimu	35
8.2 Lidská postava a její korespondence s geometrickými tvary.....	35
8.3 Charaktery planet.....	37

8.4 Druhy magických Písem.....	41
--------------------------------	----

1. Úvod

V této práci se budu zabývat okultním systémem renesančního mága, ale i filosofa, lékaře a učitele Henrica Cornelia Agrippy z Nettesheimu. Cílem práce je popsat a vysvětlit pojetí magie v díle Agrippy z Nettesheimu a vysvětlit, proč Agrippa z Nettesheimu a jeho současníci považovali takové činnosti za realizovatelné.

První kapitola nese název Renesance a je rozdělena do dvou částí. V první části kapitoly stručně vymezují pojem renesance a poukazují na to, jak lidé v renesanční éře na magii pohlíželi. V druhé části se věnují zdrojům magického učení, které byly v renesanci využívány.

Druhá kapitola je věnována osobě Henrica Cornelia Agrippy z Nettesheimu a je rozdělena do tří podkapitol. V první podkapitole se zabývám tím, co Agrippa dělal a kde pobýval v průběhu celého svého života až do jeho posledního vydechnutí, které je spojeno s legendou. V další části představuji osobnosti, které ovlivnili nejen Agrippovo myšlení, ale i jeho okultní systém. Poslední část věnuji prezentaci díla *Okultní filosofie (De occulta philosophia)*, které je stěžejní prací Agrippy z Nettesheimu.

Třetí kapitola se nazývá Magie. V této kapitole se již dostávám k jádru okultního učení Agrippy z Nettesheimu. Zde se zabývám tím, jakou roli v magii zaujímá člověk, lidskou duší a duší světa. Dále se věnuji kategorizaci inteligencí, které jsou součástí univerza, jejich vyvoláváním a působením na lidskou bytost. V závěru kapitoly stručně uvádím, jak vyrobit a využít moc talismanů.

Literárním pramenem pro mou práci je *Okultní filosofie* Agrippy z Nettesheimu, kterou analyzuji a interpretuji. Na základě koncepcí obsažených v sekundární literatuře poté provádím kompilaci s primární literaturou.

2. Renesance

2.1 Magie v renesanci

Renesance je období evropských kulturních dějin spadající do období let 1350 - 1600. Toto časové vymezení je přibližné, středověká a renesanční kultura existovaly vedle sebe a v některých ohledech se i prolínaly. Renesanční myšlenky se objevovaly dokonce i v 17. století. Učenci v renesanci chápali antickou kulturu jako období vrcholného rozvoje lidského ducha a naopak středověk jako období kulturního úpadku. V období renesance existovalo ve filosofii velké množství proudů, mezi nejrozšířenější patřil humanismus, aristotelismus a platonismus. „Renesance, italsky *rinascimento*, „znovuzrození“ (tedy znovuzrození lidstva prostřednictvím znovuzrození antického člověka), v podstatě vyrostla z humanismu a zasáhla všechny obory života: vědu, lékařství, techniku, právo, obchod i výtvarné umění.“¹ Renesanční vědění ovšem nelze vymezovat pouze jako snahu o obnovení antických znalostí, myslitelé chtěli objevit i prastarou pravdu, dávnou teologii a moudrost, kterou disponovali lidé na počátku dějin, a jež byla na dlouhou dobu ztracena.

Magický element byl důležitý ve starověkém Řecku i Římě, tudíž i magie v renesanční kultuře měla své prominentní místo. Pro renesančního člověka se magie a astrologie nezdála být silou pracující proti lidské svobodě. Lidé je vnímali jako silné nástroje, díky kterým se člověk může osvobodit od podrobení se obvyklému řádu přírody.²

Ve středověku byla magie považována za hříšnou a nadpřirozenou, poněvadž mág nemohl svou vůlí pozměnit řád přírody, který je hierarchicky uspořádaný a je božím stvořením. Naopak tomu bylo v renesanci. Okultisté věřili, že lidé svou vůlí dokáží řád přírody narušit. Hlavní kulturní silou bylo vymýcení středověkého myšlení, které pokládali za barbarské, stejně jako středověké praktiky a instituce.³ Lidé tudíž magii chápali jako sílu, která povznáší důstojnost člověka, jelikož ukazuje božskou sílu ukrytou v jedinci. Lidská bytost je jakýmsi „uzlem vesmíru“, jenž v sobě spojuje duchovní a hmotnou realitu, stojí mezi světem nahoře a světem dole, může tedy využít

¹STÖRIG, H.J. *Malé dějiny filosofie*, s. 218.

²NAUERT, CH. G. *Agrippa and the crisis of Renaissance thought*, s. 223.

³Tamtéž, s. 226-240.

síly obou světů. Magie byla využívána k podrobení přírody a světa lidstvu. Magické praktiky tak zajišťovaly dominantní postavení člověka nad světem.⁴

Rozlišují se dva základní druhy magie. Prvním druhem je přírodní magie⁵, která je za každé okolnosti magií dobrou. Opakem je démonická magie, která je špatná bez ohledu na účinky i úmysly, poněvadž pokusy o ovládnání démonů jsou za jakýchkoliv okolností hříšné.⁶ Démonická magie, čarodějnictví či uctívání d'ábla byl neomluvitelný zločin. Ovšem v přírodní magii se praktikovalo vzývání nebeských vlivů, tudíž i ta mohla být považována za démonickou. Jediným východiskem mohlo být to, že se nesměly praktikovat obřady vyvolávající jakékoli vlivy, duše dobrých nebo zlých démonů, pokud to nebylo povoleno církví.⁷

Renesanční kultura se ale nezřekla okultismu, lidé se na magii nedívali skrze prsty, naopak, byla centrálním elementem kultury, který formoval dominantní část intelektuálního pohledu na tehdejší svět. Lidé věřili v astrologii, alchymii, kabalou a věštění.⁸

2.2 Zdroje magického učení v renesanci

Renesanční magie byla ovlivněna hermetismem a platonismem. Mezi nejvýznamnější spisy patří *Corpus Hermeticum*, *Asclepius* a *Smaragdová deska*. Tyto spisy jsou přisuzovány Hermu Trismegistovi jakožto záznamy rozmluv, které vedl Hermes se svými žáky. Mezi další zdroje patří *hymny* připisované Orfeovi nebo *Chaldejské věštby Zoroastera*.⁹ Ovšem všechna díla přisuzovaná Hermu Trismegistovi nejsou tak starověká, jak se vykládá. Doba jejich vzniku je datována do 2. století po Kristu, tudíž jsou ještě mladší než spisy, které vznikaly ve starověkém Řecku. Historička Frances Yates poznamenává, že Řekové pravděpodobně čerpali svá moudra „z pohanského podloží primitivního křesťanství, kosmického náboženství, podbarveného magickými a orientálními vlivy, jímž byla gnostická verze řecké filosofie. Hermes Trismegistos v něm je reálnou osobou, egyptským knězem, autorem

⁴NAUERT, CH. G. *Agrippa and the crisis of Renaissance thought*, s. 223-224.

⁵Latinsky *magia naturalis* lze přeložit jako přirozená magie nebo přírodní magie, ponechávám doslovně dle HANKINS, J. *Renesanční filosofie*, s. 206.

⁶HANKINS, J. *Renesanční filosofie*, s. 206-207.

⁷NAUERT, CH. G. *Agrippa and the crisis of Renaissance thought*, s. 243-244.

⁸Tamtéž, s. 225-226.

⁹ŠPELDA, D. *Renesanční a novověká filosofie*, s. 39-40.

velkého množství prastarých náboženských a magických děl.“¹⁰ Středověká magie pramenila z autorit starověkých perských mágů, egyptských mudrců či hebrejských stařešinů. Ve středověku přívrženci i kritici okultismu jako například Albertus Magnus, Tomáš Akvinský či Dante čerpali informace z díla Plinia - *Naturalis Historia*. Ovšem přejímali magické praktiky bez vážnějších otázek, i přesto, že s nimi nesouhlasili a zdály se být nebezpečím ohrožujícím náboženství i morálku. Mezi největší středověké manuály magie se řadí dílo zvané *Picatrix*, které detailně popisuje předměty užívané v magii jako například talismany, amulety anebo využívání astrologického vlivu planet.¹¹ Philip Ball tvrdí, že *Picatrix* byla napsána v 10. století v arabštině, ale podněcovala démonickou magii, tudíž byla v 15. století považována za příliš bujičskou, než aby mohla být vytištěna.¹²

„Úsilí o znovuoživení staré moudrosti za jejíhož proroka byl považován Hermes Trismegistos, Platón za vyvrcholení v antice a Kristus za nejvyšší božskou epifanii – poukazují díla, jaké psali Marsilio Ficino a Pico della Mirandola na oblíbená témata renesančního hermetismu.“¹³

¹⁰BONARDELOVÁ, F. *Hermetismus*, s. 51-52.

¹¹NAUERT, CH. G. *Agrippa and the crisis of Renaissance thought*, s. 225-236.

¹²BALL, P. *Ďáblův doktor*, s. 103.

¹³BONARDELOVÁ, F. *Hermetismus*, s. 55.

3. Agrippa z Nettesheimu

3.1 Biografie

Agrippa z Nettesheimu, celým jménem Agrippa Henricus Cornelius, se narodil roku 1486 v okolí Kolína nad Rýnem. Pocházel z rodiny nízké šlechty. Sám Agrippa tvrdil, že jeho rodina sloužila Habsburskému rodu. Agrippa nastoupil na univerzitu v Kolíně 22. 7. 1499 a tam získal *licentiate in arts* 14. 3. 1502. Agrippa také tvrdil, že má doktorát z medicíny a práva. To se nedá popřít, poněvadž lékařské diplomy v 16. století bylo možno získat do pěti měsíců. Nezáleží na tom, jaké osvědčení Agrippa vlastnil, celkově se vyznal ve čtyřech tradičních oborech, a to v umění, právu, medicíně a teologii.¹⁴

Není zcela jisté, co Agrippa v letech 1502-1507 dělal a kde pobýval. Životopisci říkají, že mohl vstoupit do služby habsburského rodu a to jako voják, nebo jako účetní. Agrippa prohlašoval, že byl pasován na rytíře. Pokud tedy opravdu pasován na rytíře byl, bylo v době jeho služby habsburskému rodu. Další domněnkou životopisců je, že zůstal na univerzitě v Kolíně, kde studoval lékařskou nebo právnickou fakultu. Jsou to ovšem hypotézy, které nejsou ničím podloženy.¹⁵

Historici z korespondence mezi lety 1508-1509 vyvozují, že Agrippa a jeho přátelé Landulphus a Galbianus plánovali expedici do Španělska, za účelem zbohatnout a stát se slavnými. Avšak expedice byla v dubnu roku 1508 zrušena, a to právě v okamžiku, kdy se chystali vyjet. Korespondence z doby okolo roku 1509 prokazuje, že Agrippa a jeho společníci (Landulphus, Galbianus, Adam, Fascius a Antonius Xanthus) založili tajné společenství, jehož obsahem bylo jakési „hluboké tajemství“. Zdá se, že Agrippa byl zakladatelem i dalších pozdějších okultních spolků, kde se pravděpodobně snažil udělat kariéru, a to na základě jeho vědomostí o antické moudrosti. Tyto spolky byly tajné a nepřístupné veřejnosti. Cílem okultistických operací, které byly ve spolcích provozovány, bylo získat peníze, slávu a moc nad lidstvem a přírodou.¹⁶ Agrippa byl známý pro své znalosti magie a okultních věd. Studoval starověké okultní vědění, například židovské mystické učení nazývané kabala nebo hermetické spisy. Vzdělával se také v hebrejštině a řečtině.¹⁷

¹⁴NAUERT, CH. G. *Agrippa and the crisis of Renaissance thought*, s. 9-11.

¹⁵Tamtéž, s. 14.

¹⁶Tamtéž, s. 15-21.

¹⁷NAUERT, CH. G. *Historical dictionary of the Renaissance*, s. 5.

Phillip Ball tvrdí, že v zimě na přelomu let 1509-1510 se Agrippovi dostalo té cti, že mohl studovat v klášteře ve Sponheimu u jednoho z největších mágů té doby, opata Johannese Heidenberga z Trittenheimu, známého pod pseudonymem Trithemius.¹⁸

Roku 1510 Agrippa napsal první verzi svého slavného díla *Okulní filosofie* (*De occulta philosophia*), které bylo vydáno až v období let 1531-1533. Strávil mnoho času studiem okultního umění a novoplatonské filosofie. Jeho spisy byly přepisovány a doplňovány a v dalších verzích *Okulní filosofie* je patrný vliv italských novoplatoniků Marsilia Ficina a Pico della Mirandola.¹⁹

V průběhu let 1512-1518 pobýval v Itálii,²⁰ kde se uplatnil jako diplomat ve službách Maxmiliána I.²¹

Mezi lety 1518-1524 se Agrippa zdržoval v Métách (Metz), Ženevě a švýcarském Fribourgu.²² Philip Ball tvrdí, že: „Ve městě Metz si prý Agrippa zneprávil dominikánského inkvizitora Nicolause Saviniho poté, co bránil místní selku proti obvinění z čarodějnictví. Agrippa se přikláněl na stranu humanistů a reformátorů, ale formálně se na stranu luteránů nikdy nepřidal.“²³ Poté se přestěhoval do Lyonu, kde v roce 1524 působil jako osobní lékař francouzské královny Luisy Savojské. Jeho práce sestávala hlavně z psaní horoskopů.²⁴ Ovšem na královském dvoře nesouhlasili s tím, že Agrippa vyjadřoval sympatie k luteránství, a že studoval a prakticky užíval magii. Z tohoto důvodu byl z královského dvora vyhoštěn. Zažíval zklamání a nacházel se v obtížné finanční situaci, přesto však napsal dílo *O marnosti a nejistotě věd a umění* (*De incertitudine et vanitate scientium et artium*), které bylo publikováno v roce 1530.²⁵

„V letech 1528-1530 byl dějepiscem a knihovníkem Markéty Rakouské v Antverpách.“²⁶ Kvůli své zálibě v magii a náklonnosti k luteránům byl však nucen i z Nizozemí odejít.²⁷

V posledních pěti letech života Agrippa publikoval svá díla.²⁸ Nejprve vydal dílo *O marnosti a nejistotě věd a umění*, kde kritizuje celý program magie, nikoho nešetří

¹⁸BALL, P. *Ďáblův doktor*, s. 59-60.

¹⁹NAUERT, CH. G. *Historical dictionary of the Renaissance*, s. 5.

²⁰Tamtéž.

²¹BALL, P. *Ďáblův doktor*, s. 101.

²²NAUERT, CH. G. *Historical dictionary of the Renaissance*, s. 5.

²³BALL, P. *Ďáblův doktor*, s. 103.

²⁴BERGIN, T. H. a SPEAKE, J. *Encyclopedia of the Renaissance and the Reformation*, s. 6.

²⁵NAUERT, CH. G. *Historical dictionary of the Renaissance*, s. 6.

²⁶HANKINS, J. *Renesanční filosofie*, s. 456.

²⁷NAUERT, CH. G. *Historical dictionary of the Renaissance*, s. 6.

a uráží lékaře, lékárníky, aristokraty, astrology, kleriky a obviňuje je z toho, že zneužívají své postavení a moc. Jeho *Okultní filosofie* vydaná s odstupem jednoho roku je v naprostém rozporu s knihou *O marnosti a nejistotě věd a umění*. Například v díle *Okultní filosofie* o kabale tvrdí, že je to: „Nádherná věda, vznešenější než jakékoli lidské snažení“. V knize *O marnosti a nejistotě věd a umění* naopak ale říká že: „Kabala není nic jiného než nejzhooubnější pověra“.²⁹ Agrippa sám „v dopise čtenářům“ ve své první knize *Okultní filosofie* tvrdí, že toto dílo psal ve svém mládí. Později přidal několik kapitol a leccos doplnil. Omlouvá se za chyby, pokud někde nějaké učinil, a to konkrétně slovy: „Pokud jsem byl chlapcem, mluvil jsem jako chlapec, avšak dospěv, napravil jsem chyby své“.³⁰ Také přiznává, že v díle *O marnosti a nejistotě věd a umění* popřel větší část svého díla *Okultní filosofie*. Uznává tedy rozpor mezi oběma svými díly. Odkazuje přitom na své mládí s tím, že jeho úmyslem bylo *Okultní filosofii* opravit a obsahově rozšířit. „Mezi tím však nedokončené dílo, dříve než jsem je mohl upravit, obíhalo v nesprávných a chybných opisech v Itálii, Francii i Německu. Dokonce někteří, nevím zda netrpěliví či nestydatí, lidé chtěli toto neupravené dílo vydati tiskem.“³¹ Proto se Agrippa později vrátil k dílu *Okultní filosofie*, které opravil a sám poté tiskem vydal. Tento postup se mu zdál méně nebezpečný, než aby jeho neopravené dílo kolovalo světem.³² Agrippa také napsal knihu *De nobilitate et praecellentia foeminei sexus*, kde obhajuje názor, že ženské pohlaví je nadřazeno mužskému.³³

Současník Agrippy z Nettesheimu Paolo Giovio tvrdí, že Agrippa celý život často pobýval v hospodě, kde také strávil poslední dny svého života. Byl prý velice nemocný a extrémně nešťastný, opustila ho magická síla a vůbec všichni kromě jeho psa.³⁴ Jeho černý pes se jmenoval Monsieur, o něm šly pověsti, že je to démon, který Agrippu informuje o tom, co se děje ve vzdálených zemích, tvrdí Philip Ball.³⁵ Agrippa si prý uvědomil, že to byl právě jeho pes, kdo mu přinesl zatracení. Poslal ho tedy pryč. Pes poté skočil do řeky a proměnil se v síru. Legenda také praví, že Agrippa „naposledy

²⁸ZAMBELLI, P. *White Magic, Black Magic in the European Renaissance*, s. 138.

²⁹BALL, P. *Ďáblův doktor*, s. 104-105.

³⁰AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okultní filosofie*, sv. I, s. 15.

³¹Tamtéž.

³²Tamtéž.

³³NAUERT, CH. G. *Historical dictionary of the Renaissance*, s. 7.

³⁴Cit. dle ZAMBELLI, P. *White Magic, Black Magic in the European Renaissance*, s. 138-139.

³⁵BALL, P. *Ďáblův doktor*, s. 107.

vydechl obličejem k zemi, což se považovalo za polohu ďáblova učně.“³⁶ Agrippa Henricus Cornelius z Nettesheimu zemřel v Grenoblu v roce 1535.³⁷

Příběhy o magických schopnostech a praktikách Agrippy z něj udělali objekt legend, které se spojili s pověstmi o německém šarlatánovi Faustovi. Literární postava Fausta ve hře anglického dramatika Christophera Marlowa tak obsahuje prvky převzaté z legendární postavy Agrippy Henrica Cornelia.³⁸

3.2 Kdo ovlivnil Agrippu z Nettesheimu?

Mezi postavy, které ovlivnily Agrippovo myšlení, patří hlavně Trithemius a Johann Reuchlin, Picco della Mirandola, Marsilio Ficino³⁹ a dále například Agostino a Paulo Ricci, Francesco Giorgio z Benátek, Cardinal Egidio di Viterbo, Ludovico Lazzarelli a Pietro Galatino. Agrippa ve svém díle citoval Alberta Magna, jehož spis je jedním z nejdůležitějších magických zdrojů středověku, dále přebíral myšlenky od autorů jako Alkindi, Avicenna, Peter z Abana, Rogera Bacona a ze středověkého manuálu magie *Picatrix*.⁴⁰

Přítelem Agrippy z Nettesheimu byl opat Jan Tritheim, který pobýval v klášteře ve Sponheimu a později v klášteře ve Würzburku. Jan Tritheim napsal dílo *Steganographia*, které se stalo průkopnickou prací zabývající se šifrováním.⁴¹ Dílo Jana Tritheima je nepoznamenané novoplatonismem a též středověkým dědictvím.⁴² Agrippa a Jan Tritheim mezi sebou vedli korespondenci, Agrippa dokonce trávil delší čas v klášteře ve Würzburku po boku Jana Tritheima, kde spolu rozmlouvali o chemii, kabale a magii. Agrippa si Jana Tritheima velice vážil a poslal mu své dílo *Okultní filosofie*, aby jej posoudil. Agrippa v dopise Janu Tritheimovi napsal: „Ježto Tvoje důstojnost v tomto směru má vědomosti obsáhlé, předkládám Ti svoje dílo k přísnému posouzení se žádostí, abys všude, kde jsem se proti přírodě, Bohu aneb náboženství prohřešil, blud ten ráčil zatratiti, na druhé straně však ochránil pravdu, aby tak z díla vše, čím zlomyslnost onu vědu znešvařila, bylo vymýceno. Vůbec Tě prosím, abys s tímto dílem, jako se samotnou magií, naložil tak, aby prospěšné nebylo zatajeno a

³⁶BALL, P. *Ďáblův doktor*, s. 107.

³⁷HANKINS, J. *Renesanční filosofie*, s. 456.

³⁸NAUERT, CH. G. *Historical dictionary of the Renaissance*, s. 7.

³⁹Tamtéž, s. 5.

⁴⁰NAUERT, CH. G. *Agrippa and the crisis of Renaissance thought*, s. 224-228.

⁴¹BERGIN, T. H. a SPEAKE, J. *Encyclopedia of the Renaissance and the Reformation*, s. 474.

⁴²NAUERT, CH. G. *Agrippa and the crisis of Renaissance thought*, s. 229.

škodlivé bylo vyloučeno, aby tak dílo, jež obstálo před Tvou prohlídkou a dosáhlo Tvé pochvaly, mohlo příležitostně vystoupiti na veřejnost a nemusilo se obávat odsouzení našich potomků.⁴³ Janu Trithemovi se Agrippovo dílo velice zamlouvalo a náležitě Agrippu chválil nejen za dílo, které napsal, ale i za jeho „neobyčejnou učenost“. Jan Trithem v dopise Agrippu dále nabádá: „[...]my Tě napomínáme a prosíme co nejsnažněji, abys na započaté dráze pokračoval a nenechal dřímati tak nádherné síly duchovní, nýbrž abys je dále pěstoval, zdokonaloval a i nevidoucím ukázal světlo pravé moudrosti, jímž Tě Bůh tak vysoce osvětil.“⁴⁴

Mezi významné renesanční okultisty patří florentský novoplatonik Marsilio Ficino, který byl největším překladatelem Platóna, antických novoplatoniků a hermetické literatury, která byla do té doby v Evropě většinou neznámá.⁴⁵ Roku 1463 přeložil *Corpus Hermeticum*,⁴⁶ sbírku řeckých děl zabývající se alchymií, astrologií, magií, lékařstvím, teologií či filosofií. Philip Ball tvrdí, že se v 15. století věřilo, že *Corpus Hermeticum* představuje starověkou moudrost, navzdory tomu, že většina textů byla sepsána ve 2. nebo 3. století po Kristu.⁴⁷ Všechny tyto překlady Marsilia Ficina byly pro magii velice přínosné a patřily mezi nejvlivnější překlady jeho prací.⁴⁸ Roku 1489 publikoval dílo *De triplici vita (O trojím životě)*, „kde se dotýká témat magie a astrologie“.⁴⁹ V tomto spisu se snaží ukázat, jak člověk může povznést svého ducha (*spiritus*) díky různým „božským“ metodám, včetně užití talismanů, astrologicky vytvořených písní, stejně jako dietou či spořádaným denním režimem. Marsilio Ficino usiloval o to, aby se jeho systém výkladu magie nezakládal na démonických účincích⁵⁰, ale i přesto byl roku 1489 obviněn z praktikování magie.⁵¹

Mezi největší útoky proti astrologii patří spis dalšího florentského novoplatonisty Pico della Mirandola s názvem *Proti věštecké astrologii*. Pico della Mirandola astrologii kritizuje, ale nepopírá, že člověk má magickou sílu ukrytou ve své duši. Jeho spisy jsou bohaté na magická témata, ale zaměřuje se hlavně na kabalou, jakožto metodu kritického slovního rozboru z Bible.⁵² Kabala byla nejen souborem

⁴³AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okultní filosofie*, sv. I, s. 9.

⁴⁴Tamtéž, s. 7-11.

⁴⁵NAUERT, CH. G. *Agrippa and the crisis of Renaissance thought*, s. 231.

⁴⁶HANKINS, J. *Renesanční filosofie*, s. 460.

⁴⁷BALL, P. *Ďáblův doktor*, s. 173.

⁴⁸NAUERT, CH. G. *Agrippa and the crisis of Renaissance thought*, s. 231.

⁴⁹HANKINS, J. *Renesanční filosofie*, s. 460.

⁵⁰NAUERT, CH. G. *Agrippa and the crisis of Renaissance thought*, s. 245.

⁵¹BERGIN, T. H. a SPEAKE, J. *Encyclopedia of the Renaissance and the Reformation*, s. 180.

⁵²NAUERT, CH. G. *Agrippa and the crisis of Renaissance thought*, s. 226-227.

magických praktik, ale jednalo se i o odvozování božských a andělských jmen z Bible, které mohly obsahovat síly, jež vycházely hlavně z hebrejského jazyka, jakožto starověkého zdroje okultního vědění.⁵³ Pico della Mirandola byl přesvědčen, že Platón a Pythagoras tuto starověkou moudrost znali. Podle něj kabala obsahuje všechny odpovědi světa, které lze pomocí postupů gematrie vyvodit z numerologických hodnot hebrejských hlásek, a tak z Bible vyvozovat skryté zprávy.⁵⁴

Žákem Pico della Mirandola byl Johann Reuchlin, kterého uvedl do studia hebrejského mystického učení kabala. Johann Reuchlin se intenzivně zabýval kabalou a vydal dílo *De rudimentis hebraicis*, které bylo lexikonem hebrejské gramatiky. Toto dílo bylo později využíváno jako základ pro další studium hebrejského jazyka.⁵⁵ Johann Reuchlin o Agrippovi tvrdil, že v mládí se zdál býti vyznavačem magie a nekromancie.⁵⁶

3.3 Agrippova Okultní filosofie

Agrippovo dílo *Okultní filosofie* sestává ze tří knih. Všechny tři knihy Agrippa věnoval knížeti Heřmanu z Wiedu, kurfirstu, vévodovi Westfálskému a Engerskému, pánu a arcibiskupovi Kolínskému a Paderbornskému.⁵⁷ Karel V. považoval Heřmana z Wiedu za pohana, poněvadž poskytl Agrippovi útočiště a také proto, že tíhnul k luteránství.⁵⁸ První a druhá kniha *Okultní filosofie* se zabývá přírodní a nebeskou magií. Třetí kniha *Okultní filosofie* se zabývá ceremoniální a náboženskou magií.⁵⁹

V první knize Agrippa vysvětluje především přírodní magii, na základě učení Marsilia Ficina a jeho pojetí ducha (*spiritus*), který je přenášen skrze nebeské síly a vzduch k osobě operátora. První kniha se snaží vyhnout démonickému charakteru magie.⁶⁰

Druhá kniha *Okultní filosofie* je zejména grafickou prezentací symbolů a čísel, které podle Agrippy mají pomáhat při magických operacích. Mnoho kapitol ve druhé knize se snaží odhalit vztah mezi silou symbolů a nebeskými vlivy. Agrippa popisuje

⁵³NAUERT, CH. G. *Agrippa and the crisis of Renaissance thought*, s. 232.

⁵⁴BALL, P. *Ďáblův doktor*, s. 174-175.

⁵⁵BERGIN, T. H. a SPEAKE, J. *Encyclopedia of the Renaissance and the Reformation*, s. 411.

⁵⁶ZAMBELLI, P. *White Magic, Black Magic in the European Renaissance*, s. 139.

⁵⁷AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okultní filosofie*, sv. III, s. 7-8.

⁵⁸ZAMBELLI, P. *White Magic, Black Magic in the European Renaissance*, s. 143.

⁵⁹NAUERT, CH. G. *Agrippa and the crisis of Renaissance thought*, s. 245.

⁶⁰Tamtéž, s. 246.

síly geometrických tvarů jako je například kruh, pentagon či kříž, kdy se tyto síly symbolů využívají k nadvládě nad zlými duchy. Druhá kniha se začíná více dotýkat démonické magie.⁶¹

Třetí kniha *Okultní filosofie* se zabývá ceremoniální magií a náboženskými obřady. Mnohé kapitoly se zabírají dobrými i zlými démony. V této knize dokonce vykládá jména démonů.⁶²

Agrippova *Okultní filosofie* je novoplatonská ve své terminologii, ale nesnaží se ve všech částech svého díla vtěsnat do křesťanského obrazu, ani čtenáře nevaruje před neortodoxními myšlenkami. Agrippa ve své práci nikdy necituje moderní spisovatele, ačkoli používá jejich výroky, aniž by to přiznal. Ve svém díle používá fragmenty z práce Marsilia Ficina a Pico della Mirandola, avšak vykládá problémy, které se Marsilio Ficino snažil zatajit kvůli křesťanství. Agrippova magie má démonický charakter a demonstruje, jak nebezpečná může novoplatónská magie z křesťanského pohledu být.⁶³ Agrippův okultní systém musel vyděsit mnoho čtenářů i navzdory jeho snaze ospravedlnit se tím, že všechny efekty, které vykládá, souvisejí s Bohem.⁶⁴

⁶¹NAUERT, CH. G. *Agrippa and the crisis of Renaissance thought*, s. 247

⁶²Tamtéž, s. 248-9.

⁶³WALKER, D. P. *Spiritual and Demonic Magic from Ficino to Campanella*, s. 96.

⁶⁴NAUERT, CH. G. *Agrippa and the crisis of Renaissance thought*, s. 249.

4. Magie

4.1 Magie jako věda

Tato část se zabývá strukturou magie. Osvětluje obory, na kterých je magie založena a dokazuje tak, že se nejedná o „pseudovědu.“

Magie je pro Agrippu „nejdokonalejší a nejvyšší vědou, posvátnější než filosofie, ba dokonce jest vyvrcholením nejušlechtlejší moudrosti. Vždyť jako každá jiná filosofie dělí se na fyziku, matematiku a teologii.“⁶⁵ Tudíž ten, kdo chce studovat a pochopit podstatu magie, musí porozumět těmto třem „nejmocnějším“ oborům, poněvadž veškeré magické operace se na těchto vědních disciplínách zakládají.⁶⁶

Fyzika studuje přírodu, zabývá se hmotným světem a vysvětluje jeho povahu. Věnuje se fyzikálním prvkům, ojedinělým jevům vyskytujícím se v přírodě, například zemětřesení ale i rodům rostlin a zvířat nebo kauzalitě.⁶⁷

Matematika vysvětluje pohyby nebeských těles, zabývá se aspekty a konstelací hvězd, dále „počtem, vahou, mírou, souladem, pohybem a světlem“.⁶⁸ Tyto kvantifikovatelné míry řídí všechny přírodní síly.⁶⁹

Teologie vysvětluje podstatu nehmotného a učí nás víře v Boha. „Posvátné náboženství očišťuje ducha a činí ho božským; podporuje také přirozenost a posiluje přirozené síly[...].“⁷⁰ Fyzické a matematické síly je tudíž nutné posilovat náboženskou silou.⁷¹

Mágem proto Agrippa rozumí mudrce, kněze a proroka, nikoli čaroděje nebo dokonce spojence ďábla.⁷² „Když je mág znalý přírodní filosofie a matematiky a obeznámený i s pomocnými vědami aritmetikou, hudbou, filosofií, optikou, astronomií a všemi vědami, které užívají vah, měr, rozměrů, článků i spojů, a obeznámený i s mechanikou z nich vyplývající, není divu, když vynikaje takto nade všemi ostatními uměním i vzděláním, dokáže mnoho podivuhodného, čemu i velmi moudří a velmi

⁶⁵AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 18.

⁶⁶Tamtéž, s. 21.

⁶⁷Tamtéž.

⁶⁸AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 9.

⁶⁹Tamtéž.

⁷⁰AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 10-17.

⁷¹AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 14.

⁷²Tamtéž.

vzdělání se podivují.⁷³ Proto lidé neznalí a neučení nazývají produkty mágů dílem d'ábla, ale neuvědomují si, že je takové dílo vytvořeno na základě přírodních nebo matematických věd.⁷⁴

Tak jako magie sestává ze tří oborů, tak i svět podle Agrippy sestává ze tří sfér. První je sféra hmotných věcí, jimiž se zabývá fyzika. Další je nebeská sféra, kterou se zabývá matematika. Třetí je sféra duchovní, tou se zabývá teologie. Ve světě „vše nižší podléhá vyššímu“ a Bůh, jakožto archetyp a Nejvyšší Stvořitel, svou silou řídí vše „nižší“. Bůh tedy prostřednictvím: „Andělů, nebe, hvězd, prvků, živočichů, bylin, kovů a kamenů vylévá síly Svoji Všemohoucnosti na nás, k jichž službám všechno upravil a stvořil, - proto velmi důmyslně domnívají se mágové, že máme postupovati po týchž stupních jednotlivých světů k jednomu a témuž archetypu světa, Utvořiteli všeho a první příčině, od níž všechno jest a od které se vše vyvíjí [...]“⁷⁵ Podle Agrippy může mág využít jak síly obsažené v přírodě, tak i vyšší síly vztahující se například k andělům či nebeským objektům.⁷⁶

Charles Nauert upozorňuje, že za života Agrippy se všeobecně věřilo, že svět se sestává z mnoha úrovní. Stvořitel je nejvyšší sférou a pod ní se nachází například sféra spirituálních bytostí. Člověk může využít síly těchto bytostí, pokud k nim přistupuje správným způsobem. Člověk je totiž obrazem Boha, tudíž může využívat sílu všech stvořených bytostí, a tak si dokonce propůjčit jejich sílu.⁷⁷

4.2 Člověk

Tato část se věnuje člověku, jakožto bytosti stvořené Bohem. Člověk, bytost nadaná nadpřirozenými schopnostmi může zasahovat do vyšších i nižších částí světa, a pokud člověk porozumí sebe sama, jest důstojný, tak je poté hoden vykonávat magické operace.

První sféra světa je sféra hmotných věcí, do níž spadá člověk a to hlavně svým tělem. Tak jako Bůh stvořil člověka k obrazu svému, tak stvořil i svět k obrazu svému. „Člověk se proto nazývá druhým světem a obrazem Boha, poněvadž obsahuje v sobě vše, co je obsaženo ve velkém světě, takže není ničeho, co by se vpravdě a ve

⁷³AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 10.

⁷⁴Tamtéž.

⁷⁵AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 17.

⁷⁶Tamtéž.

⁷⁷NAUERT, CH. G. *Agrippa and the crisis of Renaissance thought*, s. 242-243.

skutečnosti v člověku nenacházelo.⁷⁸ Veškerá tajemství přírody uchovává člověk sám v sobě, vlastní klíč, který přináší vhléd do všech tajů přírody.⁷⁹ Agrippa ve svém díle tvrdí, že člověk je dokonce „nejkrásnější a nejdokonalejší dílo Boha“. Tak jako Bůh v sobě obsahuje celý svět, tak člověk je podoba Boha a svět v malém. Proto se člověk nazývá malým světem – mikrokosmem a universum se nazývá velkým světem – makrokosmem.⁸⁰

Agrippa uvádí, že člověk má také dokonalejší a souladnější stavbu těla než ostatní tvorové, z toho důvodu staří stavěli svá architektonická díla podle stavby lidského těla. Lidské tělo podle různého postavení může tvořit kruh, čtverec, pětiúhelník, rovnostranný trojúhelník, rovnostranný čtyřúhelník nebo rovnoramenný trojúhelník. „V podobném vzájemném poměru jsou i jednotlivé údy lidského těla, odpovídající údům vesmíru a měřám pravzoru tak dokonale, že není lidského údu, jenž by se neshodoval s nebeským znamením, hvězdou, inteligencí, Božím jménem v samotném pravzoru Boha.“⁸¹ Lidské tělo je souladné a má různé poměry. Například „vzdálenost brady od horní části prsou rovná se průřezu krku“, „ruka je dlouhá jako obličej“ nebo „šířka nosu je rovna délce oka“. Výčtem vzájemných poměrů těla bychom mohli pokračovat ještě dlouho. Jakákoli vada či nepoměr lidského těla se považoval jako následek vady a nepravidelnosti duše.⁸² „Obecným názorem mágů je, že není-li zdravá duše a duch, nemůže se ani tělu dobře dařiti. A mágové učí, že jen tehdy je člověk skutečně zdrav, když duše a tělo jsou spolu tak spojeny a tak spolu navzájem souhlasí, že duch a duše svými silami nijak za tělem nezůstávají.“⁸³

Agrippa vysvětluje, že člověk v sobě obsahuje vše, co obsahuje svět, má podíl na všem a může se se vším stýkat. Člověk se svým fyzickým tělem a smysly podílí na hmotném světě a stýká se se všemi nižšími věcmi. Svým éterickým tělem, rozumem a řečí se podílí na nebesích a stýká se s nebeskými silami. Náboženskou vírou a moudrostí se člověku dostává cti „setkávat“ se s Bohem a inteligencemi jako jsou například andělé.⁸⁴ Člověk má sám v sobě možnost poznat celý svět a šifrou pro odemknutí veškerého tajemství je poznání sebe sama.⁸⁵ Sebepoznáním člověk

⁷⁸AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 106-107.

⁷⁹HANEGRAAFF, W. J. „How magic survived the disenchantment of the word“, s. 361.

⁸⁰AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 83.

⁸¹AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 83-85.

⁸²Tamtéž, s. 89-92.

⁸³AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 10.

⁸⁴Tamtéž, s. 107-108.

⁸⁵HANEGRAAFF, W. J. „How magic survived the disenchantment of the word“, s. 361.

v nejlepším případě poznává svého vnitřního ducha, průvodce a daimóna. Daimón, jako u Sókrata, je jakýsi vnitřní hlas, může to být i nutkání, hluboké přání, vracející se snový obraz, může se projevat ve fascinacích, vlastních projekcích, slabostech či úzkostech. Tento vnitřní duch je ztělesněním povahy člověka. Tím, že poznáme sami sebe, budeme vědět, kým jsme, čemu se máme vyhýbat a naopak. Když nalezneme a spolupracujeme se svým daimónem, můžeme dosáhnout mnohačetných možností, které nám daimón nabízí a sám představuje. Čím dokonaleji člověk sám sebe pozná, tím větší podivuhodnosti tedy může vytvářet. Žádné jiné stvoření kromě člověka nemá právo býti obrazem božím, a pokud člověk dosáhne takové důstojnosti, může se spojit se samotným Bohem a stát se tak synem Božím. Lidská paměť, rozum a vůle je dokonce podle některých teologů přirovnávána k božské trojjedinosti, totiž Otci, Synu a Duchu Svatému.⁸⁶

4.3 Lidská duše a její složení

Tato část je věnována lidské duši, která v sobě ukrývá neuvěřitelnou moc a sílu. Síla vycházející z jednotlivých částí duše je příčinou spjitosti člověka se všemi oduševněnými bytostmi a věcmi.

Agrippa přebírá koncept pojetí *spiritu* od Marsilia Ficina, jak už bylo výše řečeno. Podle Marsilia Ficina je lidské tělo jedním ze tří vozů duše, tak zvaným *vehiculum* duše. Tento koncept pojetí ducha představuje Marsilio Ficino ve svém díle *De Vita*, části zvané *coelitus comparanda*. Tento koncept éterického vozu duše, *vehiclu* je spojením aristotelské a stoické lékařské *pneumatology*.⁸⁷ Lidské tělo je hrubého charakteru a je smrtelné. Do smrtelného těla, vozu duše, vstupuje na rozkaz Boží nesmrtelná duše. Duše je vytvořená Bohem, je to božská podstata, která vstupuje do hrubých těl bytostí.⁸⁸

Marsilio Ficino soudí, že duše se před vstupem do hmotného těla pojí s jejím dalším vozem, nebeským a vzdušným obalem, éterickým podvozkem, totiž duchem. Po tomto spojení se usídí ve středu lidského těla – v srdci. Odtud se rozšiřují do všech částí těla, duch se spojuje s přirozenou teplotou a tak duše a duch vdechují život hmotným bytostem. Duch, narozdíl od duše je vnímatelný smysly, ale není ničím

⁸⁶AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 108-110.

⁸⁷WALKER, D. P. *Spiritual and Demonic Magic from Ficino to Campanella*, s. 38.

⁸⁸Tamtéž, s. 40.

hmotným. Duch má určité vyzařování, které vychází z věcí a situací a je potravou pro duši, kterou neustále vyživuje a tvoří.⁸⁹

Poslední z třetice vozů duše je dle Marsilia Ficina imaginace neboli *idolum*. Imaginace je důležitá duševní schopnost, díky které je člověk schopen přitahovat duchovní paprsky planet pomocí vytváření obrazů. Každý z těchto vozů duše přenáší pohyby duše a můžeme u nich pozorovat její činnost.⁹⁰

Podle pojetí Marsilia Ficina je duše jemnější než fyzické tělo. Ve své přirozené podobě je okrouhlá a pohybuje se v kruhovitém pohybu. Duše přijímá individuální lidskou podobu, ale jinak je na životě lidského těla nezávislá. Život duše není závislý na našem těle. Povahu naší duše je možno vypořádat z naší obrazotvornosti, která její povahu prozrazuje. Duše nemůže být bez ducha, který je prostředníkem mezi duší a světem.⁹¹

Marsilio Ficino doplňuje, že se duše skládá ze tří částí. Nejvyšší částí je mysl (*mens*). Prostřední částí je rozum (*ratio*), který je hlavním znakem lidství. Nejnižší částí je obraz rozumové duše (*idolum*), neboli fantazie, smyslové vnímání a vyživovací síla duše. *Idolum* má schopnost oživovat tělo, neboť právě obrazy podněcují fyzické reakce. Podle Marsilia Ficina hlavní roli při styku člověka se světem hrají právě obrazy. *Idolum* obsahuje semena zkušeností, která jsou zasazena ve vnější zkušenosti a vjemech. Lidé do světa vstupují s určitou zásobou těchto obrazů, které se aktivují působením vnějšího světa a tak vstupujeme do lidské zkušenosti.⁹²

Agrippa ve svém díle část duše – mysl, nazývá soudností. Rozumová část duše je nepozměněna a třetí část- obraz rozumové duše Agrippa nazývá pouze obrazem duše, smyslovou či animální duší. Agrippa na *Idolum* klade velký důraz. Ve třetí knize *Okultní filosofie* píše: „Obrazem duše zde rozumím onu oživující a tělo řídící moc, prapůvod smyslů, pomocí níž duše rozvíjí své síly v těle; vnímá tělesné věci tělem, poskytuje tělu možnost pohybu z místa na místo, vládne tělu a vyživuje je. V tomto obrazu panují dvě hlavní síly, totiž zaprvé obrazotvornost čili fantazie spojená se silou myšlení [...]; druhá hlavní síla se nazývá přírodní cit nebo smysl přírody [...].“⁹³ Člověk, který vládne mocnou a rozhodnou silou obrazotvornosti a takové síle rozumí, uvádí svou obrazotvornost do spojitosti s vesmírnou silou. Vesmírnou sílu někteří

⁸⁹WALKER, D. P. *Spiritual and Demonic Magic from Ficino to Campanella*, s. 41.

⁹⁰Tamtéž.

⁹¹Tamtéž, s. 37-39.

⁹²Tamtéž, s. 39-41.

⁹³AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okultní filosofie*, sv. III, s. 141.

nazývají éterický či přírodní cit, jiní cit zprostředkování. Obrazotvornost spojená se silou myšlení se stává silnější, bude naplněna září nebeské síly a takový člověk poté porozumí uspořádání pojmů a vědě pravdy. Také dosáhne takové moci, že bude moci pochopit a vyslovit všechno.⁹⁴

Agrippa soudí, že rozum pochází od Boha, a pokud lidský rozum osvěcuje Bůh, pak toto světlo rozumu osvětluje soudnost, která se takto může distancovat od omylů. Rozum neovlivňuje vlivy nebeských těles ani vlastnosti přírodních věcí, poněvadž stojí nad osudem. Naopak obraz duše je oproti rozumu v moci osudu, je tedy ovlivňován vlastnostmi přírodních a tělesných věcí a mění se působením nebeských těles.⁹⁵

Podle Agrippy soudnost stojí mezi rozumem a obrazem duše. Podle toho k jaké části duše se soudnost připojí je ovlivňována nebeským působením nebo nikoli. „Moc soudnosti je tak velká, že kdykoli se něco udá buď v rozumu, nebo v obrazu, nebo v přírodě, nebo v těle, nemůže to přejít do duše, dokud se toho nechopí soudnost.“⁹⁶

Agrippa doplňuje, že všechny duše pocházejí od Boha, mají tedy společný původ. Každá duše je ale jiná. Liší se vnitřní hodnotou, která se odvíjí od její podstaty. Bůh rozděluje dary duším dle jejich schopností. Někdo dosáhne nejvyššího stupně moudrosti a důstojnosti, jiný se sotva liší od zvířete. Každá lidská duše v sobě uchovává obraz Boha a je nesmrtelná. Podle Agrippy: „V celém světě není tak znamenitého a podivuhodného díla jako je lidská duše.“⁹⁷

Agrippa míní, že všem lidem je společná smrt. Když dojde ke smrti, přeruší se spojení ducha a duše s tělem. Duše se stáhne do srdce a poté co vyhasne tělesné teplo a srdce opustí i duch, tak duše ulétá na svém voze zpět k původní Prapříčině, od které pochází. V nebi je duše souzena. Dobrým duším se dostane nebeské slávy, zlé duše jsou vedeny k potrestání.⁹⁸ Dobrá duše dospívá k dokonalému poznání, pobývá v nebeském ráji a těší se pohledu na Boha, ke kterému byla stvořena. Účastní se na Boží moci tím, že nižšímu světu prokazuje dobrodiní a poskytuje mu dary. Zlá duše je podrobena mukám a nejkrutějšímu trestu – nedosáhne pravého poznání a Boha.⁹⁹

Agrippa tak dokazuje, že duše je božská síla, vše poznává a vše může vykonat, dokonce to co si člověk z duše přeje, se uskutečňuje. Duše, která se s žádostí a vášní

⁹⁴AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okultní filosofie*, sv. III, s. 141.

⁹⁵Tamtéž, s. 138-141.

⁹⁶Tamtéž, s. 138.

⁹⁷Tamtéž, s. 143-144.

⁹⁸Tamtéž, s. 114.

⁹⁹Tamtéž, s. 123-124.

oddává určité činnosti, získá podivuhodnou sílu nejen sama od sebe, ale i od duší hvězd a nebeských inteligencí s kterými se spojuje. Tak je to se všemi věcmi, ke kterým přistupuje silná duše svým chtěním a vášní, na které myslí a co si žádá. Důležitost hraje i postavení nebe, které má vliv na duši. „Vše, co potom taková duše koná a nač myslí, ať jsou to charaktery, obrazce, slova, řeči, posunky aneb jiné věci, je podporováno žádostí duše a získává podivuhodnou sílu [...]. V tom tkví základ působení charakterů, obrazů, magických formujících, určitých slov a mnoha jiných zázračných pokusů.“¹⁰⁰

4.4 Příprava před magickou operací

V této kapitole je věnována pozornost přípravě mága, která předchází každé magické operaci a demonstruje, jak je nezbytná důstojnost a celková čistota kouzelníka pro správný účinek obřadu.

Člověk, který se chce stát mágem a provádět magické operace, se musí podle Agrippy připravit na moc a sílu, které se mu později dostane, pokud bude takového daru hoden. Člověk, „mág“ musí být důstojný. Důstojnost spočívá v osvobození se od tělesných žádostí, vášní a povznesení k duchovnosti. Člověk může být důstojný od své přirozenosti, ale pokud tomu tak není, musí tento nedostatek nahradit učením a cvičením. Učením se rozumí již zmíněné osvojení si tří „nejmocnějších“ oborů – fyziky, matematiky a teologie neboli pravého náboženství. Cvičením je míněno náboženské cvičení. To spočívá v provádění posvátných obřadů, zvyků a svěcení. Veškerá náboženská cvičení musí být prováděna svědomitě a s pevnou vírou v jejich účinnost. Pokud takto bude činěno, dostane se takové osobě božské moci.¹⁰¹

Je třeba dbát i o čistotu těla, poněvadž vnější čistota podporuje čistotu vnitřní – čistotu duše a srdce. Taková čistota spočívá ve způsobu života, způsobu smýšlení a činech, které konáme. Vnější čistotu podporuje i nošení vhodného a čistého oblečení, fyzická cvičení, každodenní mytí těla nebo požívání vhodné stravy. Osoba mága tedy musí kromě vnější čistoty usilovat také o čistotu duše. Duše nesmí být poskvrněna hříchem, slabostí, zlou vůlí, nerozumností či nemocí. Mág musí usilovat o všechno, co přispívá k pokoji ducha. Tomu nás učí náboženství a moudrost.¹⁰² „Prostřednictvím čistoty se člověk stává nebeským a duchovním, je tím připraven být k obrazu Božimu a

¹⁰⁰AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 146-147.

¹⁰¹AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 14-15.

¹⁰²Tamtéž, s. 160-162.

uchystán ke spojení s Bohem; stačí, když slouží Bohu s čistou duší a zachovává čistotu ve všem, v nitru i vnějšku svého těla[...].¹⁰³ Významné je čistit také vzduch. Tímto způsobem k sobě přivoláme nejčistší působení božského a nebeského, čisté boží sluhly a dobré démony.¹⁰⁴

4.5 Náboženství, pravá ruka magie

Velkou důležitostí Agrippa připisuje znalosti náboženství, která je pro osobnost mága podstatná. Taková znalost propůjčuje mágovi ochranu proti zlým duchům nebo proti hříchu. Naopak ten, kdo není zbožný, je často klamán zlými duchy. Pravého náboženství člověk dosáhne pouze poučením od Boha, ovšem sám od sebe se k němu nedopracuje.¹⁰⁵ Skrze znalost a pochopení zákonů božského náboženství mág nalézá pravdu, náboženské mysterium, o kterém musí mlčet. „Sám Kristus, dokud ještě žil na zemi, vyjadřoval se ve svých promluvách takovým způsobem, že jen nejdůvěrnější učedníci chápali tajemství slova božího[...].“¹⁰⁶ Náboženské tajemství, tajemství Boha a přírody, tak náleží pouze hrstce lidí, kteří ho musí střežiti. Pokud takové mysterium učedník náležitě skrývá, je poté hoden umění magie. Magické praktiky nejsou hodny veřejnosti. Pokud má být výkon zdařilý, nesmí mág sdělit svou vůli či přání, ani místo a čas obřadu nikomu. Výjimkou je pouze stejně spolehlivý pomocník, učedník nebo učitel magie. Pokud je magická operace vystavena očím veřejnosti, tak pozbývá své síly a stává se neúspěšnou.¹⁰⁷

Agrippa nerozlišuje mezi magií a náboženstvím, ať už se jedná o náboženství pohanské nebo křesťanství. Magii a veškeré náboženství staví na společném principu.¹⁰⁸ Agrippa se hájí tím, že všechny bytosti ve své přirozenosti uctívají svého stvořitele. V každém náboženství je dle Agrippy jiskra pravdy, konkrétně ta, která směřuje k Bohu. Bůh dle něj uznává pouze křesťanství, ovšem nestaví se proti ostatním kultům, které Boha uctívají. Bůh tyto kulty nezanechá neobdarované, avšak nenabízí

¹⁰³AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okultní filosofie*, sv. III, s. 164.

¹⁰⁴Tamtéž.

¹⁰⁵Tamtéž, s. 17.

¹⁰⁶Tamtéž, s. 13.

¹⁰⁷Tamtéž, s. 10-14.

¹⁰⁸WALKER, D. P. *Spiritual and Demonic Magic from Ficino to Campanella*, s. 93.

jim spásu, která náleží pouze křesťanům. Boží hněv je poté nasměrován k tomu, kdo v Boha nevěří vůbec.¹⁰⁹

4.6 Duše světa

Tato část kapitoly je věnována výkladu o duši světa. Agrippa svět chápe jako jeden velký oduševnělý organismus, který je vzájemně propojen skrze duši světa. Ta zachycuje vyzařování ostatních duší a vzájemně tak propojuje věci „horní“ a „dolní“.

„Vše nižší jest ovládáno vyšším a vše je obsaženo ve všem, totiž nejnižší v nejvyšším a naopak. Na nebesích existují věci pozemské, ovšem v nebeské příčinnosti a způsobu, na nebi jsou obsaženy věci nebeské způsobem pozemským, to jest dle svých účinků,“¹¹⁰ vysvětluje Agrippa ve svém díle. Tak jako jsou člověk a ostatní bytosti na zemi živí a mají duši, má i celý svět svoji duši – duši světa. Duše světa spojuje vzdálenost mezi věcmi dole (kameny, rostliny, zvířata) a věcmi nahoře (hvězdy, nebeská tělesa), všechny je oživuje a sjednocuje, čímž otevírá cestu k magickému působení. Duše světa v sobě zahrnuje a oživuje nejen Slunce, Lunu, Merkur, Venuši, Mars, Jupiter, Saturn, naši Zemi, hvězdy a uvádí je v pohyb, ale i vše ostatní v něm obsažené.¹¹¹ „Nikdo, kdo rozumí životu nemůže popírat, že země a voda žijí, když plodí, oživují, vyživují, dopřávají růstu nespočetným stromům, rostlinám a živočichům. Dojista by živly nemohly takováto stvoření ploditi a vyživovati, kdyby sami života a duše neměly.“¹¹²

Poněvadž už víme, že se duše skládá z myslí, rozumu a svého obrazu, tak i duše světa a nebeských těles mají rozum. Duše světa v pojetí Agrippy z Nettessheimu má božské vlastnosti, působí na vše podle určitého řádu, tudíž všechna činnost, kterou vykonává, vede k určitému cíli. Nebeské duše a duše vesmíru nedělají nic náhodou a nepůsobí bez rozmyslu. Důkazem je i nezměnitelnost jejich řádu a pohybu. Tento řád zařizuje nejdokonalejší duše, rozum a inteligence - Bůh. Žádná duše, nebeská tělesa či živly, nemohou odporovat nejdokonalejšímu rozumu. Světová duše vše prostupuje a

¹⁰⁹ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 17.

¹¹⁰ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 58.

¹¹¹ HANKINS, J. *Renesanční filosofie*, s. 214-215.

¹¹² AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 139-140.

vyplňuje, vše obsahuje, vzájemně spojuje a uvádí v harmonii souborný „světový stroj“.¹¹³

Podle Marsilia Ficina mysl světa obsahuje ideje, kterým odpovídají určité formy ve světové duši. Tyto formy se nazývají semenné příčiny (*rationes seminales*). Z těchto semen vyrůstají přírodní druhy (*species*) a každý druh v hmotném světě odpovídá určité semenné příčině v duši světa. Hvězdy a planety na nebesích jsou figury, které vytvořila duše světa. Tyto figury jsou propojené světelnými paprsky, které vycházejí z jejich duší. Přírodní druhy, které jsou na zemi, jsou odrazem nebeských vzorů, protože to, „co je nahoře, je i dole“. Všechny části světa jsou vzájemně propojené a tvoří kosmický organismus živého stvoření. Tělo světa plodí další tělesa, jako drahokamy a kovy, které mají také svého ducha. Svět, jakožto živý organismus, působí na vše v něm obsažené, tedy i na lidi. Tímto působením nás spojuje s oduševněnými nebeskými tělesy a vším ve světě obsaženém. Všechny věci světa skrze svého ducha vysílají paprsky, které se navzájem propojují skrze duši světa. Takto je možné, že na lidi působí nebeská tělesa a naopak.¹¹⁴

Jak už bylo řečeno, vše co se na našem nižším světě děje, je podřízeno a řízeno vyšším světem. Z tohoto důvodu je nutné, aby mág znal astrologii, poněvadž bez ní není dokonalé věštby. „Nebeská tělesa jsou prapříčinou a znamením všeho, co na tomto světě se děje a bytuje, a astrologie nám zjevuje pouze z postavení a pohybu nebeských těles co nejspolehlivěji vše skryté a budoucí.“¹¹⁵ Veškeré věštby a magické operace je tedy nutné srovnávat a vytvářet na základě postavení nebes a nebeských těles. Důležitá je také znalost souvislostí mezi věcmi. Na základě takové znalosti je možné přitáhnout nebeské síly. Přitom není třeba zaměřovat se přímo na tělesnost hvězd a planet, nýbrž na jejich duše. Ten, kdo chce získat sílu od nebeských těles, se musí orientovat na jejich duševní vyzařování. Skrze svoji duši se tak připodobní duši vybraného nebeského tělesa, operátor pojme prostřednictvím třetího oka toto duchovní světlo, stejně jako tělesným zrakem nazíráme například sluneční paprsky.¹¹⁶ Podřízenost pozemské věci nebeskému tělesu je možno poznat na pohybu a tvaru tělesa nebo na souhlasnosti barvy, vůně či účinku věci k onomu tělesu.¹¹⁷

¹¹³AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 141-142.

¹¹⁴HANKINS, J. *Renesanční filosofie*, s. 215-218.

¹¹⁵AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 134.

¹¹⁶Tamtéž, s. 148-150.

¹¹⁷AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 61.

4.7 Démoni

Tato část se zabývá rozlišením různých druhů démonů, kteří obývají celé universum. Jsou zde představováni démoni, které je možné využít při magických praktikách.

Agrippa rozlišuje tři druhy živých stvoření a nerozlišuje přitom mezi pojmem ducha, inteligence či démona. Démonem nerozumí d'ábla, ale ducha, který je „vědoucí, rozumný a moudrý“.¹¹⁸

Nejvyšším stupněm démonů jsou nadnebeské inteligence, které se také nazývají bohové, poněvadž ve velké míře v sobě obsahují Boha. Jsou nesmrtelní a pro lidské oko neviditelní, jelikož pozbývají tělesnosti. Boha ctí, pobývají v Jeho blízkosti a tak od Něj přijímají sílu, kterou dále předávají nižším řádům. Tito bohové ovšem neřídí světová tělesa, ani je nelze využít ku prospěchu nižších tvorů.¹¹⁹

Druhým řádem jsou nebeské inteligence nazývané také světoví démoni. Tito démoni ovládají světové sféry, nebe a hvězdy. Je jich tolik, kolik je nebí a hvězd ve vesmíru. Každá hvězda a nebe ve vesmíru mají sílu a vliv, který je jim propůjčen od nebeské inteligence, která je řídí. „Astrologové uznávali tedy dvanáct knížat démonů, ovládajících dvanáct nebeských znamení, šestařicet vládců derurií téhož počtu, 72 vládců kvinarií nebe, lidských řečí a národů, čtyři jako vládce živlů a triplicit a konečně sedm démonů jako ředitele celého světa dle sedmi planet. Všem dali jména a pečetě, které nazýváme charaktery, a používali jich při vzývání, zaklínání a rytí.“¹²⁰

Charaktery jsou vtiskovány hvězdnými paprsky do živlů, kamenů, rostlin, zvířat a všeho ostatního. Každá věc má svůj vlastní charakter, který určuje působnost a odlišnou sílu od jiného. Charaktery slouží k vyvolání účinku, probouzejí a posilují vliv svých hvězd, planet, souhvězdí. Pokud jsou vyobrazeny ve vhodné hmotě, době a za pomoci posvátných obřadů je jejich síla ještě větší. Charaktery jsou posvátná písmena a neodborníkům se jeví jako nesrozumitelné tahy. Existuje více druhů těchto posvátných písmen. Nebeské charaktery jsou rýsované souhvězdím, dále máme písmo andělů zvané Malachim čili královské nebo také posvátné písmo přechodu přes řeku. Charaktery se mohou lidem zjevovat, jejich síla potom vychází od projevujícího se božství. Charakter

¹¹⁸AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 49.

¹¹⁹Tamtéž.

¹²⁰Tamtéž, s. 49-50.

se zjevil například císaři Konstantinovi, měl tvar kříže a znamenal -V tomto zvítěz – *In hoc vince*.¹²¹

Třetím řádem jsou služební démoni, kteří jsou tříděni do mnoha stupňů a je jich nespočetné množství. Tito démoni vedou naše cesty a záležitosti našeho života, přinášejí štěstí či neštěstí, jsou všude, ale svůj vliv vysílají pouze na určitá místa a lidi. Existují například démoni žvlů, světových stran, větrů apod. Tito démoni jsou podřízeni nadzemskému nebi, jsou přiděleni rozmanitým hvězdám a ovládají rozmanitá místa a doby.¹²²

Všechny tyto inteligence jsou podle Agrippy svojí podstatou nesmrtelní, netělesní, tudíž smyslům nepřístupní a vysílají svůj vliv do všeho.¹²³ Teologové a filosofové mají o „tělech“ duchů různé názory. Podle některých jsou všichni netělesní, ale mohou se vtělit do určitého fyzického těla a později ho opustit. Jiní míní, že těla dobrých démonů pozbývají hmoty, kdežto těla zlých démonů jsou do určité míry hmotná. Zlí démoni mohou proto být podrobeni mukám, bojí se ostrého železa, šípů a mečů.¹²⁴

Zlý démoni se nazývají například odpadlí andělé, temní démoni nebo nicotní duchové. Zlých démonů je nesčetné množství podobně jako služebních démonů.¹²⁵

Teologové míní, že dle křesťanské hierarchie andělů odpovídají nadnebeským inteligencím Serafíni, Cherubové a Trůny. Nebeským inteligencím podle řádu andělů odpovídají Panstva, Síly a Moci. Služebním démonům odpovídají Knížata, archandělé a andělé. Ti spravují náš svět. Každý z těchto řádů andělů má přidělenou určitou činnost, kterou musí vykonávat. Například Serafíni „bytují v dobrotě Boha“, Síly „řídí nebe a spolupůsobí při zázracích“, andělé pomáhají lidem jako strážci a starají se o nejmenší věci – propůjčují síly bylinkám či kamenům. Tak jako existuje andělský křesťanský řád, existuje i řád zlých démonů. Tento řád má taktéž tři úrovně a celkem devět řádů.¹²⁶

Agrippa doplňuje, že pravá jména všech démonů jsou známa pouze Bohu. Člověk, který má moc dávat duchům jména musí být tudíž nadán posvátnou silou, protože takoví démoni mají božskou podstatu. Jejich jména vyjadřují jejich božskost a

¹²¹AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okultní filosofie*, sv. III, s. 90- 95.

¹²²Tamtéž, s. 51.

¹²³Tamtéž, s. 49.

¹²⁴Tamtéž, s. 59.

¹²⁵Tamtéž, s. 52.

¹²⁶Tamtéž, s. 52-55.

nemůžou být jednoduše vyjádřena lidským jazykem. Lidé proto duchy pojmenovávají dle jejich vlastností nebo činností. Staří mudrci nám zprostředkovali jména sedmi andělů, kteří řídí oblasti nebe a planety, jména dvanácti duchů zvířetnickových znamení, 28 jmen andělů lunárních stanic, čtyři jména andělských knížat větrů a částí světa, čtyři jména andělů živlů, dokonce i jména zlých duchů. Podle kabalistů se jména božích bytostí dají vyvodit i z Písma Svatého. Jména vyvozená z Písma mají při vyvolávání duchů mnohem větší sílu než jména vytvořená na základě činnosti duchů nebo jejich vlastností.¹²⁷ Podle starých mágů lze jména duchů vyvodit i z řádu nebeských těles.¹²⁸ Pokud jméno inteligence dané lidmi souhlasí i s označením božským, má takové pojmenování dvojnásobnou působnost a sílu. Mocnější než síla slov jsou ale celé věty jako zpěvy, exorcismy a modlitby.¹²⁹

4.8 Vyvolávání démonů

Tato část doplňuje kapitolu 4.7 a popisuje jakými způsoby je možné vyvolávat či zaklínat určité druhy démonů.

Podle Agrippy je při vzývání inteligencí nutné vyslovovat jméno inteligence s patřičnou vášní, pochvalně, vznešeně, nejlépe ve vhodnou dobu. Vzývání musí být pronášeno elegantně a harmonicky. Pokud chceme naopak zaklínat, musíme inteligenci zavrňovat a snižovat. Mágové tvrdí, že při každé magické operaci je nutné provádět zařikávání, a to psanou formou i mluvou, protože všim co operatér dělá, vyjadřuje svoji vůli. Pokud jde o písmo, nejlepší a nejposvátnější je hebrejské. Svým tvarem, samohláskovými body a přízvuky představuje totiž „hmotu, tvar i ducha“.¹³⁰ Agrippa představuje tři způsoby, kterými je možné demony vyvolávat či zahánět.¹³¹

První způsob pochází z elementárního světa a spočívá v sympatiích a antipatiích věcí přirozeného světa, jako jsou květiny, zvířata, kameny, harmonická hudba, masti či kuřidla.¹³² Například různé směsi kuřidel připravené dle příznivých nebeských vlivů se používají k věštění, podněcují fantazii, božskou aspiraci, přivolávají demony, pro něž je

¹²⁷AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 69-72.

¹²⁸Tamtéž, s. 81.

¹²⁹AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 150-151.

¹³⁰AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 150-157.

¹³¹AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 100.

¹³²Tamtéž.

kuřidlo sympatické či vábí zvířata, jiné směsi kuřidel naopak duchy zaklínají nebo zapuzují, poněvadž jsou jim protivná.¹³³

Druhý způsob se pojí s nebeským světem a spočívá ve vyvolávání či zahánění duchů pomocí vlivu nebes a hvězd, pomocí jejich paprsků a síly.¹³⁴ Pokud chceme využít určitého nebeského vlivu, musíme na zemi použít věc, která odpovídá oné hvězdě či planetě. Potřebujeme-li si přitáhnout sílu slunečního démona, musíme na zemi vyhledat věc sluneční, kterých je velmi mnoho. Světová duše poté vlévá sílu Slunce do této věci a působí tak na démona. Pokud smísíme více věcí slunečního řádu a za vhodné nebeské konstelace z nich vytvoříme souvislý a nesnadno porušitelný celek, získáme tak sílu neuvěřitelného množství.¹³⁵ Tento způsob se využívá pro přivolání či odpuzení služebných duchů nižších řádů a působí na ně vytýkavě.¹³⁶

Třetí způsob je nejsilnější a pochází ze světa duchovního a božského. Spočívá ve vyvolávání či zaklínání pomocí svátostí, svatých symbolů, božských jmen, modliteb, rituálů a obětí. Tento způsob působí na duchy způsobem rozkazujícím.¹³⁷ Dobré demony si nejlépe přivolá člověk, který žije svatým životem a používá svatých slov. Pomocí dobrých démonů se nejlépe zahánějí zlí démoni.¹³⁸

4.9 Světoví démoni

Tato podkapitola se zabývá planetárními démony, kteří mají největší působnost na náš lidský svět. Je zde představena jejich působnost, vzájemné vztahy a obrazy, které jsou důležité pro správné vykonávání magických praktik.

V renesanci planety jako jsou Merkur, Venuše, Mars, Jupiter, Saturn, Slunce a Luna byly považovány za vládce světa, kteří sloužili k magickým operacím.¹³⁹ Pokud chceme od těchto planet získat vliv a jejich sílu, musíme tyto síly získávat, když planety panují. Naopak, pokud je jejich působení škodlivé nebo jsou planety v nepřátelském vztahu, je třeba se před nimi chránit. „Neboť dle toho jak nebeská tělesa zaujímají příznivé či nepříznivé postavení, přivádějí nás a naše díla do štěstí či neštěstí.“¹⁴⁰ Nyní

¹³³ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okultní filosofie*, sv. I, s. 91.

¹³⁴ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okultní filosofie*, sv. III, s. 101.

¹³⁵ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okultní filosofie*, sv. I, s. 76-77.

¹³⁶ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okultní filosofie*, sv. III, s. 101.

¹³⁷ Tamtéž.

¹³⁸ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okultní filosofie*, sv. III, s. 98.

¹³⁹ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okultní filosofie*, sv. II, s. 144.

¹⁴⁰ Tamtéž, s. 97.

si ke každé z těchto planet přiřadíme věci jim podřízené, jejich vzájemné vztahy, obrazy či jaký mají vliv na člověka.

4.9.1 Slunce

Staré národy Egypta a Chaldejci považovali Slunce za střed planetárního světa. Merkur, Venuše, Mars, Jupiter, Saturn tak měli stát nad Sluncem a pod sluncem se měla nacházet Luna a čtyři živly. Slunce tak vládlo nebi i zemi, bylo pánem nebeského a zemského světa, a tak bylo zpodobňováno s Bohem. Podle Platoniků bylo Slunce sídlem světové duše, která vše prostupuje, naplňuje a oživuje.¹⁴¹ Slunci podléhá z živlů oheň, z kovů zlato, z kamenů podléhá Slunci například sluneční oko, orličí kámen, karbunkul, smaragd. Z rostlin jsou za sluneční považovány ty, které se za Sluncem otáčejí jako slunečnice a mají žlutou barvu, například zázvor, pivoňka, citroník, ale i réva, palma, máta, šafrán, pepř, puškovec či kadidlo. Za sluneční zvířata jsou považována taková, která jsou „velikomyslná, statečná a bažící po vítězství a slávě“ jako je lev, liška, krokodýl; z ptáků fénix, orel, sup a všichni ptáci, kteří zdraví vycházející Slunce.¹⁴²

Přátelský vztah se Sluncem mají Venuše a Jupiter, naopak Merkur, Mars a Luna Slunce nenávidí.¹⁴³

Slunce člověku daruje „ušlechtilost duše, jasný, bystrý pohled, vůle, zralý úsudek, opatrnost, horlivost, cit pro právo, zdravý rozum rozlišující právo od nespravedlnosti, světlo od temnoty nevědomosti, radost z pravdy a lásky – královny všech ctností.“¹⁴⁴ Člověk sluneční je pak „moudrý, věrný a touží po chvále“.¹⁴⁵ Pokud chce člověk od Slunce získat nepřemožitelnost a váženost musí v hodinu Slunce vyhotovit „obrazec představující korunovaného krále, sedícího na trůně, majícího na klíně havrana a pod nohama zeměkouli, oděného v rouchu barvy šafránu.“¹⁴⁶

4.9.2 Luna

Luna vládne nad nebem a tělesům pod nebe, „je vládcem plození, růstu a ubývání.“ Je to nejbližší položené nebeské těleso k naší zemi. „Luna rozděluje vlivy všech vyšších věcí věcem nižším a rozšiřuje je na zemi; působí tedy daleko zřejměji na nižší věci a její pohyb je citelnější pro její blízkost a vnitřní vztah k nám, přičemž tvoří

¹⁴¹AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 98.

¹⁴²AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 61-63.

¹⁴³Tamtéž, s. 49.

¹⁴⁴AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 144.

¹⁴⁵AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 109.

¹⁴⁶AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 112.

prostředníka mezi horním a dolním.“ Proto je důležité při magických operacích také pozorovat běh Luny, abychom mohli přitáhnout síly věcí nadřazených. Je důležité, aby hvězdné těleso, jehož síly si přejeme přitáhnout, bylo s Lunou v příznivém postavení.¹⁴⁷ Luně podléhá ze živlů voda a země, z kovů stříbro, z kamenů křišťál, selenit, beryl a všechny kameny bílé a zelené barvy. Z rostlin jsou za měsíční považovány například palma, olivovník, yzop. Zvířata lunární jsou všichni obojživelníci, nestvůry, vodní ptáci a například chameleoni, kočky, pardál, dvourohý brouk, rejnok, žáby.¹⁴⁸ Luně náleží barvy bílé a jemné.¹⁴⁹

Přátelský vztah s Měsícem má Venuše, Jupiter a Saturn, nepřátelský vztah tvoří s Merkurem a Martem.¹⁵⁰

Luna lidem daruje „pokojný soulad, plodnost, mohutnost plodivou a rozmnožující, růst a úbytek, mírnost, víru vedoucí člověka ve známých i skrytých věcech, touhu po zemském dle způsobu životních poměrů, schopnost pro užitek svůj i cizí.“¹⁵¹ Lunární člověk bývá „blahovolný, přívětivý a společenský.“¹⁵² Pokud se chce člověk uchránit před dětskými chorobami, je dobré vytvořit v hodinu lunární obraz představující „ženu, jedoucí na býku, sedmihlavé sani aneb raku, držící v pravici šíp a v levici zrcadlo, oděnou v bílé aneb zelené roucho; na její hlavě se nacházely dva rohy ovinuté hady, a kol paží a nohou měla taktéž hady ovinuty.“¹⁵³

4.9.3 Merkur

Merkuru náleží ze živlů voda, z kovů „rtuť, cín a vizmut“, z kamenů, achát, topas, smaragd a všechny různobarevné kameny. Z rostlin například bazalka, líska, majoránka. Merkuru náleží zvířata „chytrá, bystrá, živá, úskočná, hbitá, snadno zvykající člověku“ jako například psi, opice, mezci, také hermafroditi a hudební ptáci.¹⁵⁴ Merkuru podléhají všechny zářivé barvy.¹⁵⁵

Merkur má přátelský vztah s planetou Venuší, Jupiterem a Saturnem, naopak nepřítel jest s Lunou, Martem a Sluncem.¹⁵⁶

¹⁴⁷ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 97-99.

¹⁴⁸ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 63-65.

¹⁴⁹ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 96.

¹⁵⁰ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 49.

¹⁵¹ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 114-115.

¹⁵² AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 109.

¹⁵³ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 114.

¹⁵⁴ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 68-69.

¹⁵⁵ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 96.

¹⁵⁶ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 49.

Merkur lidem daruje „pronikavou víru, jasné vedení důkazů, dar výkladu a řeči, ostrovtip, dialektiku a pružnost smyslů.“¹⁵⁷ Člověk Merkurův bývá bystrý a prohnáný, bývá důkladným badatelem, avšak bývá stíhán velmi rozmanitými osudy.¹⁵⁸ Pokud chceme od Merkura obdržet blahobyt, lepší paměť či duchaplnost měli bychom vytvořit obraz, který představuje „muže sedícího na trůně aneb jedoucího na pávu, majícího orlí nohy a na hlavě hřeben a držícího v levici kohouta aneb ohnivý plamen.“¹⁵⁹

4.9.4 Venuše

Venuši náleží „ze živlů vzduch a voda“, „z kovů stříbro a měď“, z kamenů safír, karneol, lazur, korály a všechny kameny, které jsou „vzhledné, pestré, bělavé a zelenavé barvy“. Z rostlin jsou Venušiny povahy například růže, hrušky, granátová jablka, santalové dřevo či kozlík. Venušiny zvířata jsou „bujná, svévolná a silně smyslná“ jako jsou štěňata, kořata, býk, labuť nebo hrdlička.¹⁶⁰ Venuši náleží bílá barva, „s bílým světlem ráno, s červeným navečer.“¹⁶¹

Venuše má přátelský vztah se všemi planetami mimo Saturna. Sama Venuše miluje Slunce a jako jediná ze všech planet miluje Marta.¹⁶²

Venuše lidem daruje „žhnoucí lásku, radostné naděje, touhu, řád, žádostivost, krásu, milováníhodnost, pud po rozmnožení a pokračování sebe sama.“¹⁶³ Člověk Venušin bývá „charakterní, láskyplný, blahovolný, trpělivý a milý.“¹⁶⁴ Pokud si přejeme získat od Venuše krásu, sílu, být milí, příjemní a šťastní je žádoucí vyhotovit obraz děvčete „s rozpuštěnými vlasy v dlouhých bílých šatech, jež v pravé ruce drželo větévku vavřínu, jablko nebo kytici a v levé ruce hřeben.“¹⁶⁵

4.9.5 Mars

Martovi náleží z živlů oheň, z kovů železo a červená ruda, z kamenů například ametyst, jaspis, magnetovec či krevl. Martovské rostliny jsou trnité a takové, které spalují kůži, píchají či způsobují slzy. Ze zvířat náleží Martovi všechna bojovná,

¹⁵⁷ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 114.

¹⁵⁸ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 109.

¹⁵⁹ Tamtéž, s. 114.

¹⁶⁰ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 67-68.

¹⁶¹ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 96.

¹⁶² AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 49.

¹⁶³ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 114.

¹⁶⁴ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 109.

¹⁶⁵ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 113.

loupeživá, odvážná a bystrá, dravci, masožraví, noční a stále hladoví ptáci.¹⁶⁶ Barva Martova je „červená a ohnivá“.¹⁶⁷

Mars má nepřátelský vztah se všemi planetami kromě Venuše.¹⁶⁸

Mars člověku uděluje „sílu a udatnost, činorodost, nezlomnost, ohnivou mysl a lásku k pravdě.“¹⁶⁹ Člověk Martický bývá „smělý, hrdý a chytrý.“¹⁷⁰ Pokud chceme od Marta získat odvahu, štěstí ve válce nebo dobrou mysl měli bychom vyhotovit v hodinu jeho obraz, který „představoval ozbrojeného, korunovaného a mečem opásaného válečníka s dlouhým kopím v pravici.“¹⁷¹

4.9.6 Jupiter

Jupiteru náleží z živlů vzduch, „z kovů cín, zlato a stříbro“, z kamenů všechny, které mají zelené či modravé barvy jako smaragd a zelený jaspis. Z rostlin jsou jupiterské všechny výrazné, sladké, jemné chuti a dále například fialka, blín, dub, buk topol, rebarbora. Zvířata Jupitera jsou všechna, která se „vyznačují určitou hodností a moudrostí, jsou vychovatelná, ukáznitelná a dobrých zvyků“, dále všechna mírné povahy, je mu zasvěcen orel, delfín, sumec či silur.¹⁷² Barva Jupitera jest „jasně žlutá, blížící se bledosti, avšak jasně svítící.“¹⁷³

Jupiter má přátelský vztah se všemi planetami kromě Marta.¹⁷⁴

Jupiter dává lidem „chytrost, umírněnost, dobrotu, zbožnost, skromnost, spravedlnost, věrnost, odvahu, nábožnost, klid, mírnost a královské myšlení.“¹⁷⁵ Jupiterský člověk bývá dobré mysli i povahy.¹⁷⁶ Pokud chceme získat blahobyt, úspěch, bohatství, vážnost, větší štěstí a nemít nepřátele musíme vyhotovit v hodinu Jupiterovu obrazec „na bílém a jasném kameni, především na křišťálu, a to postavu nahého, korunovaného muže, jenž se zdviženýma a jako k prosbě sepnutýma rukama seděl na čtyřnožce, nesené čtyřmi okřídlenými hochy.“¹⁷⁷

¹⁶⁶ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 67.

¹⁶⁷ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 96.

¹⁶⁸ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 49.

¹⁶⁹ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 114.

¹⁷⁰ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 109.

¹⁷¹ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 112.

¹⁷² AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 66.

¹⁷³ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 96.

¹⁷⁴ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 49.

¹⁷⁵ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 114.

¹⁷⁶ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 109.

¹⁷⁷ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 111.

4.9.7 Saturn

Saturnu podléhá ze živlů voda a země, z kovů olovo, zlato a zlatistý markasit, z kamenů například onyx, safír, hnědý jaspis, chalcedon či magnetovec. Saturnské rostliny jsou ty, které „omamují a jsou neplodné“, dále například břečťan, kmín, čemeřice, mandragora a routa. Zvířata Saturnská jsou všechna ta, která jsou „samotářská, noční, smutná, rozjímavá aneb hloupá, lakomá, bojácná, melancholická, zachmuřená, těžkopádná, nečistá a svá mláďata požírající.“ Také všichni plazi a například myši, červy, pštrosi, pávi, výr, úhoř, želvy nebo mušle.¹⁷⁸ Saturnova barva jest „modravá a olověná zářivá“.¹⁷⁹

Saturn má přátelský vztah se všemi planetami mimo Venuši a Mars.¹⁸⁰

Saturn lidem daruje „vysokou kontemplaci, hlubokou inteligenci, vážný úsudek, přísné přemýšlení, stálost a nezměnitelné zásady.“¹⁸¹ Saturnský člověk bývá „bystrý, chytrý, svůdce a dokonce i vrah.“¹⁸² K podpoře růstu je třeba vyhotovit obraz, který představuje „starého, o hůl se opírajícího muže, jenž v ruce drží zakřivený srp a je černě oděn.“ Celkově Saturn pomáhá k prodloužení života.¹⁸³

4.10 Talismany

Podkapitola 4.10 v krátkosti představuje, jak je možné využít síly pozemských věcí pro vlastní potřebu a to na základě korespondence s planetárními démony.

Síly, které jsou obsaženy v kamenech, rostlinách či kovech pocházejí od nebeských inteligencí, tedy od oněch sedm planet, které jsou podřízeny Bohu. „Bůh odevzdává pečeť idejí inteligencím jemu sloužícím, které jako věrní vykonavatelé označují věci jim svěřené ideálnou mohutností, zatímco nebe a hvězdy jako nástroje uschopňují hmotu k přijetí oněch tvarů [...]“¹⁸⁴ Tvar a síla pochází nejprve z idejí, poté od řídicích inteligencí a nebeských aspektu a živlů. Vše mezi sebou musí být v souladu, aby vznikla síla. Příčina všech sil a účinků spočívá ve spojitosti všech věcí. Všechno pochází od Boha, který prostřednictvím nebes a inteligencí působí na nižší světy. Pokud

¹⁷⁸ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 65-66.

¹⁷⁹ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 96.

¹⁸⁰ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 49.

¹⁸¹ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 114.

¹⁸² AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 109.

¹⁸³ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 110.

¹⁸⁴ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 43.

Bůh vynechá prostředníky a působí bezprostředně sám, pak se tato síla a účinek nazývají zázrakem.¹⁸⁵

Rozlišujeme tři druhy objektů – kameny, amulety a talismany. „Kámen je jakýkoli kousek tvrdého minerálu; amulet je nijak nezdobený kámen, který se nosí na těle; a talisman je amulet ozdobený slovy anebo obrazy. “Z hlediska křesťanské nauky je nošení a používání talismanů podezřelé. Pokud není talisman posvěcen, je považován obraz a nápis na talismanu za démonický, poněvadž se obrací k jiným inteligencím nežli k Bohu.¹⁸⁶ Talisman musí být zhotoven za správných konstelací, správně přivázan a nošen na těle. Podle síly, kterou si přejeme získat, si vybereme planetární kámen, který podléhá vybranému vlivu, taktéž si vybereme obraz, charakter a přírodní přívlastky. Pokud je talisman zhotoven správně a za příznivého vlivu, tak jsou mu vlévány síly a vlastnosti inteligence.¹⁸⁷ Například pokud si přejeme přitáhnout úspěch, tak použijeme obraz Jupiterův. Tento obraz vyryjeme v hodinu Jupiterovu do minerálu, který Mu náleží. Jelikož Jupiter sympatizuje se všemi planetami kromě Marta, musíme si dát pouze pozor, aby právě Mars nebyl v konjunkci s Jupiterem. Poté stačí vyslovit přání, pomodlit se či vykonat náboženský rituál.

¹⁸⁵AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 44.

¹⁸⁶HANKINS, J. *Renesanční filosofie*, s. 201-202.

¹⁸⁷AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. I, s. 97-98.

5. Závěr

V první kapitole jsem poukázala na to, že přírodní magie v renesanci byla hybnou silou, která lidem sloužila k podmanění světa a byla považována za sílu, která povznáší důstojnost člověka. Dále jsem došla k závěru, že renesanční magie se utvářela na základě dříve získaných poznatků vycházejících z antické moudrosti a taktéž z hermetismu.

V druhé kapitole odhaluji osobnost Agrippy z Nettesheimu. Ten se jeví jako velmi rozporuplná osobnost s vlastním názorem, který se nebojí v křesťanském podloží renesance vyjádřit. Představila jsem Agripovi současníky - novoplatonisty Marsilia Ficina a Pico della Mirandola, kabalistu Johanna Reuchlina a okultistu, velkého přítele Agrippy Jana Tritheima. Tyto osobnosti z velké části ovlivnili svým učením myšlení Agrippy, avšak své nauky podřizovali křesťanské víře. Agrippova magie je na rozdíl od jejich učení démonického charakteru.

V poslední kapitole jsem se snažila ukázat principy, na kterých je postavena Agrippova magie. Agrippův okulturní systém je založen na myšlence oduševnělosti celého univerza, které sestává z různých oduševnělých bytostí. Všechny bytosti jsou ve vzájemném souladu a propojení, a to na základě řádu, který světu dává Nejvyšší inteligence. Pokud člověk pozná souladnost mezi věcmi a je důstojný, může provozovat magické praktiky.

Poukázala jsem také na to, že v renesanci se mágové snažili o to, aby jejich magie byla legitimní, morálně čistá a přirozená. Avšak se často museli bránit proti nařčení z paktování s démony či pohanského modlářství. Renesanční okultisté se tudíž snažili prezentovat svá učení jako nauku, kde veškeré magické působení pochází od Boha.

Magie je fenomén, který je možné sledovat ve všech kulturních érách. Je předmětem neustálé historické změny, protože v každé době se snaží zařadit dle nových kulturních a sociálních předpokladů. Osudem magie je neustálé přizpůsobování se světskému prostředí. V dnešní době je příčinou úpadku magie také rozvoj vědy a racionální pohled na svět každodenního života.¹⁸⁸

¹⁸⁸HANEGRAAFF, W. J. „How magic survived the disenchantment of the word“, s. 358-362.

6. Seznam použité literatury:

- AGRIPPA Z NETTESHEIMU, Heinrich Cornelius. *Okultní filosofie*. Kniha první. Praha: Trigon, 1992. ISBN 80-853-2030-4.
- AGRIPPA Z NETTESHEIMU, Heinrich Cornelius. *Okultní filosofie*. Kniha druhá. Praha: Trigon, 1994. ISBN 80-853-2035-5.
- AGRIPPA Z NETTESHEIMU, Heinrich Cornelius. *Okultní filosofie*. Kniha třetí. Praha: Trigon, 1996. ISBN 80-853-2066-5.
- BALL, Philip. *Ďáblův doktor: Paracelsus a svět renesanční magie a vědy*. Praha: Academia, 2009. ISBN 978-802-0016-768.
- BERGIN, Thomas Goddard, Jennifer SPEAKE. *Encyclopedia of the Renaissance and the Reformation*. New York: Facts On File, 2004. ISBN 08-160-5451-7.
- BONARDEL, Françoise. *Hermetismus*. Praha: Victoria Publishing, 1995. ISBN 80-858-6582-3.
- HANEGRAAFF, Wouter J. „How magic survived the disenchantment of the world.“ *Religion* [online]. roč. 33, č. 4, s. 357-380 [cit. 2013-04-20]. ISSN 0048-721x. DOI: 10.1016/S0048-721X(03)00053-8. Dostupné z: [http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1016/S0048-721X\(03\)00053-8](http://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1016/S0048-721X(03)00053-8)
- HANKINS, James. *Renesanční filosofie*. Praha: Oikoyomenh, 2011. ISBN 978-807-2984-183.
- NAUERT, Charles G. *Agrippa and the crisis of Renaissance thought*. Urbana: University of Illinois press, 1965.
- NAUERT, Charles G. *Historical dictionary of the Renaissance*. Lanham, Md.: Scarecrow Press, 2004. ISBN 08-108-4867-8.
- STÖRIG, Hans Joachim. *Malé dějiny filosofie*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2007. ISBN 978-807-1952-060.
- ŠPELDA, Daniel. *Renesanční a novověká filosofie*. Plzeň: Západočeská univerzita, 2009. ISBN 978-80-7043-822-0..
- WALKER, D. *Spiritual and demonic magic: from Ficino to Campanella*. Notre Dame: University of Notre Dame Press, 1975. ISBN 02-680-1670-4.
- ZAMBELLI, Paola. *Whitemagic, Black magic in the European Renaissance*. Boston: Brill, 2007. ISBN 90-041-6098-1.

7. Resumé

The topic of my bachelor's thesis is the Renaissance magic, namely in the concept of Agrippa of Nettesheim (Heinrich Cornelius Agrippa from Nettesheim). The main of my work is to describe and explain Agrippa's magic. My work consists of three larger units. The first chapter I called Renaissance. Here I describe how the people of that time looked at the Renaissance and from what literary sources of magic people drew.

The second chapter called Agrippa of Nettesheim. At the beginning I describe his life and his works. The next part is about celebrities like John Tritheim, Pico della Mirandola, Marsilio Ficino so personalities who influenced Agrippa's concept of magic. In the last section of this chapter I write about Agrippa's work: Occult philosophy (*De occulta philosophia*). Here I briefly describe what is his work about.

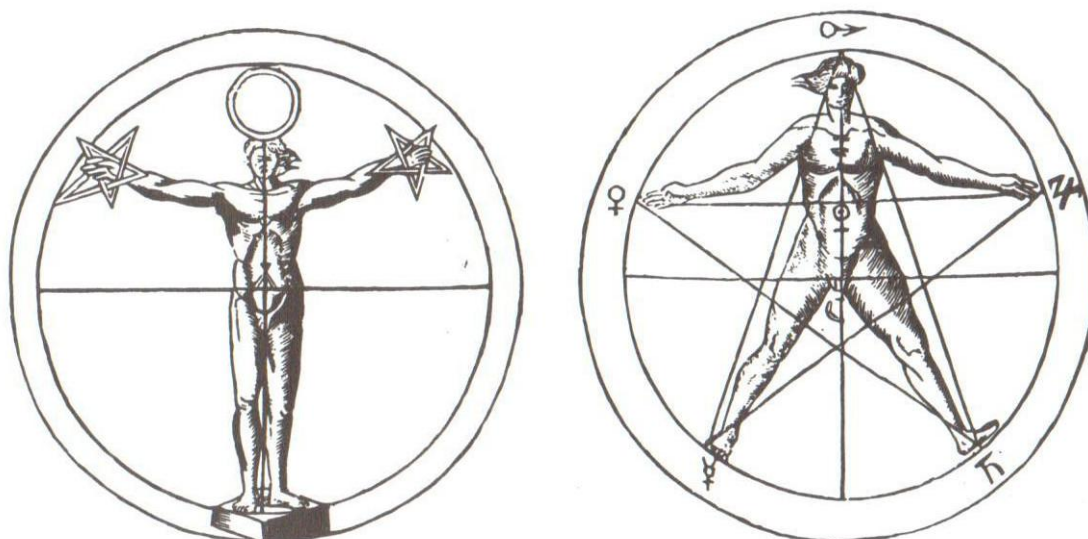
The last and longest chapter deals with magic. In this chapter we will learn how Agrippa generally understood magic namely successively in smaller subchapters as a man and his soul, the soul of the Word and Demons.

8. Obrazová příloha

8.1 Podobizna Agrippy z Nettesheimu

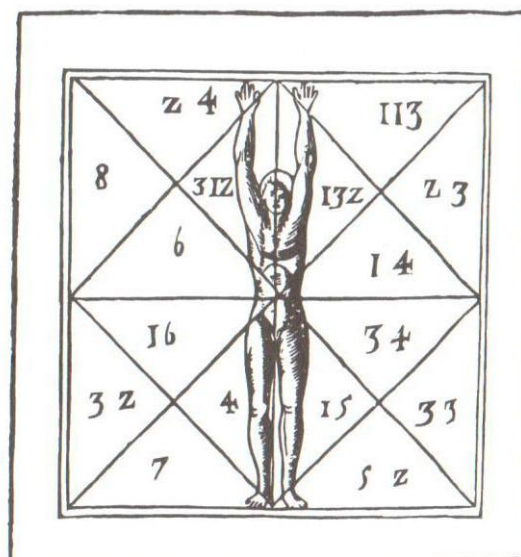
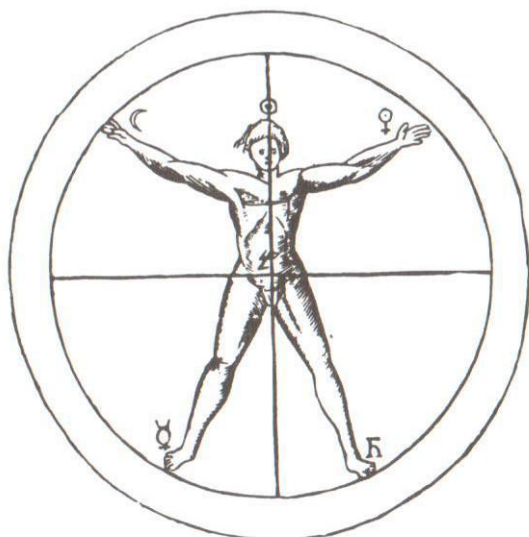
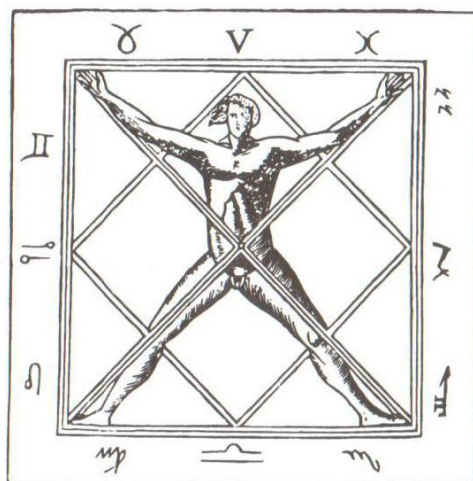
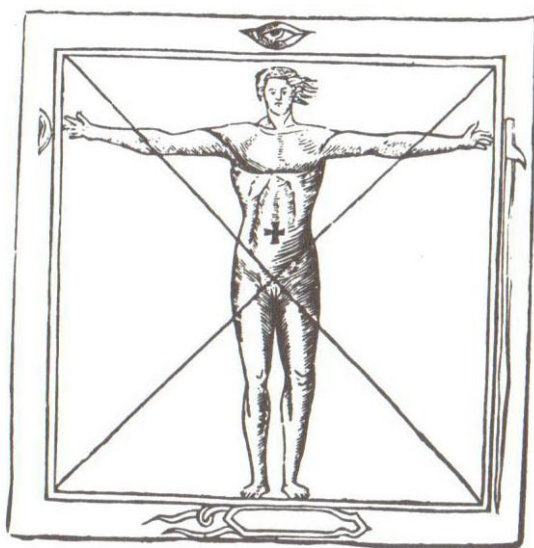

8.2 Lidská postava a její korespondence s geometrickými tvary

¹⁸⁹ BALL, P. *Ďáblův doktor*. s. 101.

¹⁹⁰ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 84–86.

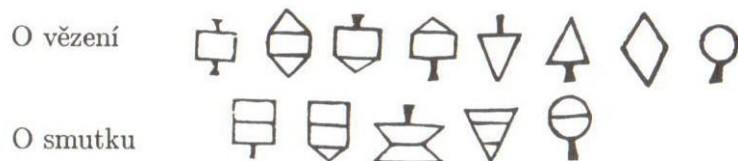

191

¹⁹¹ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 85-89.

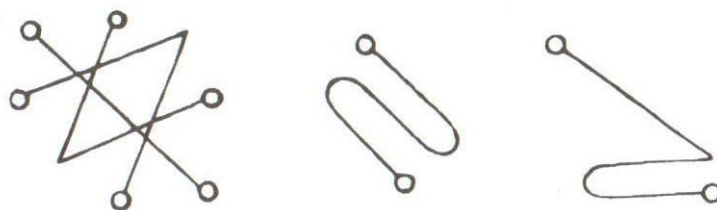
8.3 Charaktery planet

Charaktery Saturnovy.

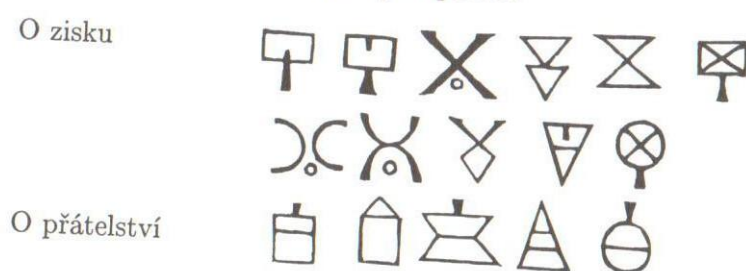
192

Značky aneb charaktery Saturna jeho Intelligence jeho démona

193

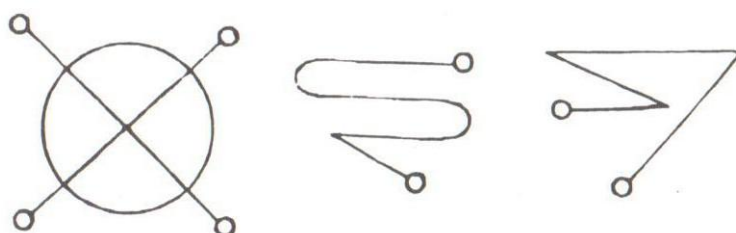
Charaktery Jupitera.

194

Značky aneb charaktery

Jupitera jeho Intelligence jeho démona

195

¹⁹²AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 130.

¹⁹³ Tamtéž, 68.

¹⁹⁴ Tamtéž, s. 129.

¹⁹⁵ Tamtéž, s. 69.

Charaktery Martovy.

O červené hlavě

O chlapci

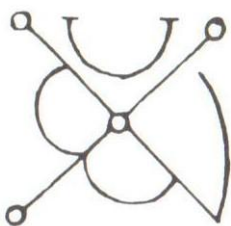
196

Značky aneb charaktery

Marta

jeho Inteligence

jeho démona

197

Charaktery Slunce.

O velkém štěstí

O malém štěstí

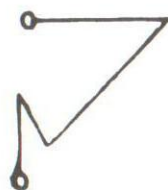
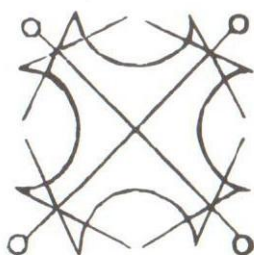
198

Značky aneb charaktery

Slunce

jeho Inteligence

jeho démona

199

¹⁹⁶AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 129.

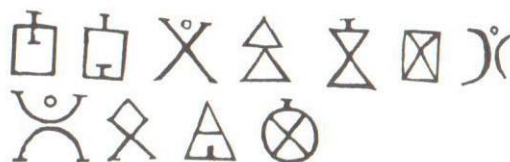
¹⁹⁷Tamtéž, s. 70.

¹⁹⁸Tamtéž, s. 129.

¹⁹⁹Tamtéž, s. 70.

Charaktery Venuše.

O ztrátě

O děvčeti

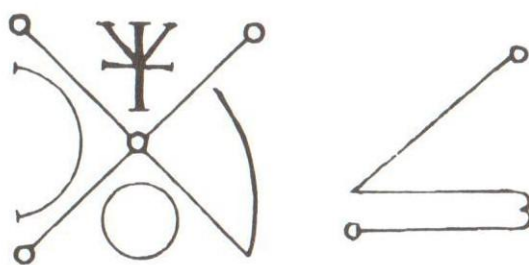

200

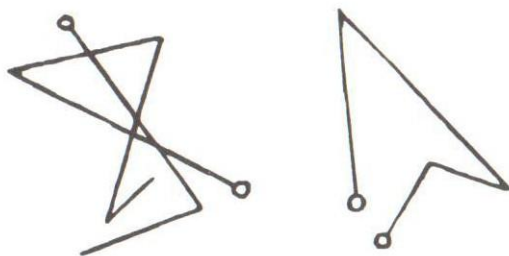
Značky aneb charaktery

Venuše

její Inteligence

jejího démona

201

Značky aneb charaktery

Merkur

jeho Inteligence

jeho démona

202

²⁰⁰ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. II, s. 129.

²⁰¹ Tamtéž, s. 71.

²⁰² Tamtéž, s. 72.

Charaktery Merkura.

O spojení

O bílé hlavě

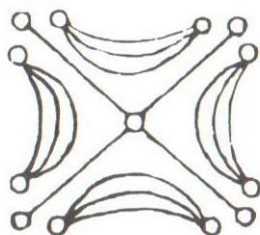

203

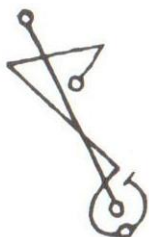
Značky aneb charaktery

Luny

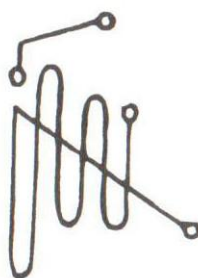
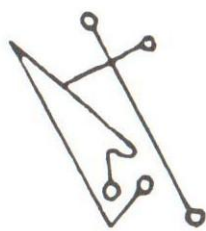
jejího démona

jejího nejvyššího démona

její nejvyšší inteligence

204

Charaktery Měsíce.

O cestě

O národě

205

²⁰³ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okultní filosofie*, sv. II, s. 128.

²⁰⁴ Tamtéž, s. 73.

²⁰⁵ Tamtéž, s. 128.

8.4 Druhy magických Písem

Nebeské písmo.

tet chet zayin vav hej dalet gimel bet alef

cade pe' 'ajin samech nun mem lamed kaf jod

tav šin reš kof

Písmo Malachim (andělů).

zayin vav hej dalet gimel bet alef

nun mem lamed kaf jod tet chet

reš kof cade pe' 'ajin samech samech šin tav

206

²⁰⁶AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 91.

Písmo přechodu přes řeku.

chet zajin vav hej dalet gimel bet alef

samech nun mem lamed kaf jod tet

tav šin reš kof cade pe' 'ajin

207

²⁰⁷ AGRIPPA Z NETTESHEIMU, H. C. *Okulní filosofie*, sv. III, s. 92.